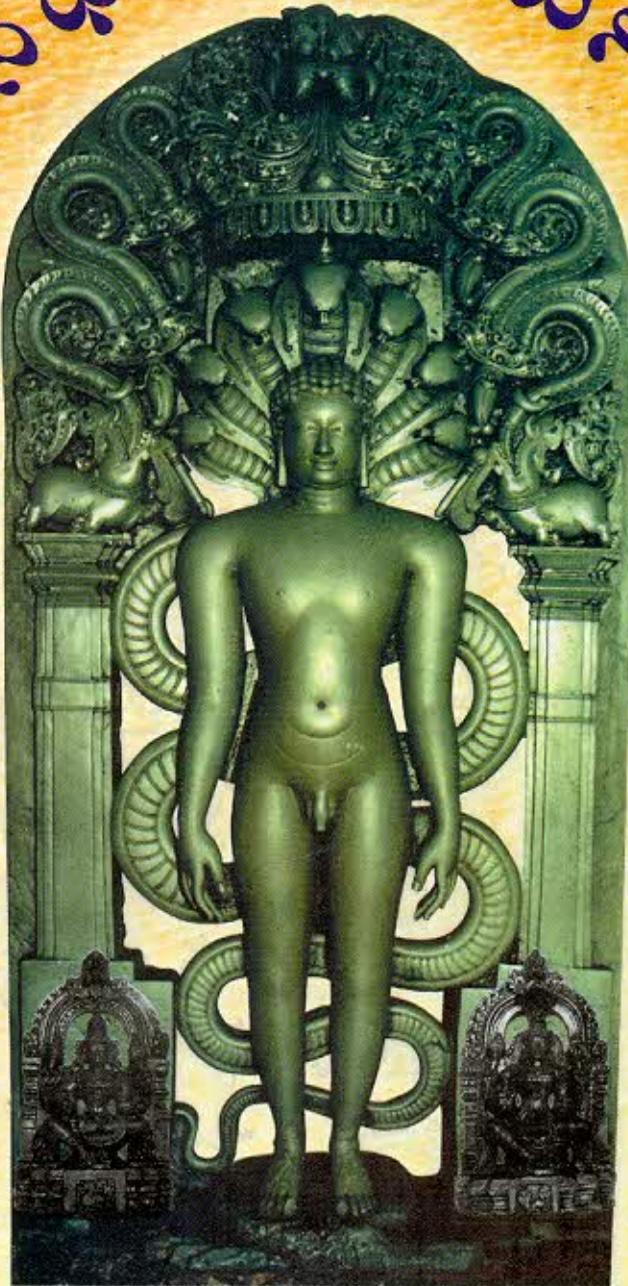

ಬೌದ್ಧಮಠ ದರ್ಶನ ತ್ರಿ

ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲಾ

ಓಂ ನಮಃ

ಜಿನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾಲಾ

ಲೇಖಕರು :

ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿ
ತುಮಕೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ
ತುಮಕೂರು

೨೦೦೨

JINADHARMA DARPANA - Prashnotthara Mala
by C. Ramachandra Syadvadi, Tumkur.
Published by
Shree Pachhe Parshwanatha Swami Dharmagrantha
Prakashana Samithi, Tumkur.

ಜಿನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ - ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾಲಾ

ಲೇಖಕರು : ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿ, ತುಮಕೂರು ದೂ : 270201

ಪ್ರಕಟಣಾ ವರ್ಷ : ೨೦೦೦-೨೦೦೨

ಪ್ರತಿಗಳು : 1000 ೨ನೇ ಮುದ್ರಣ (1200 ಮೊದಲನೇ ಮುದ್ರಣ)

ಬೆಲೆ : 250.00 ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕಾದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚೆಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿ,
ತುಮಕೂರು.

ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರಕುವ ಸ್ಥಳ :

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಜಿ. ನಾಭಿರಾಜಯ್ಯನವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

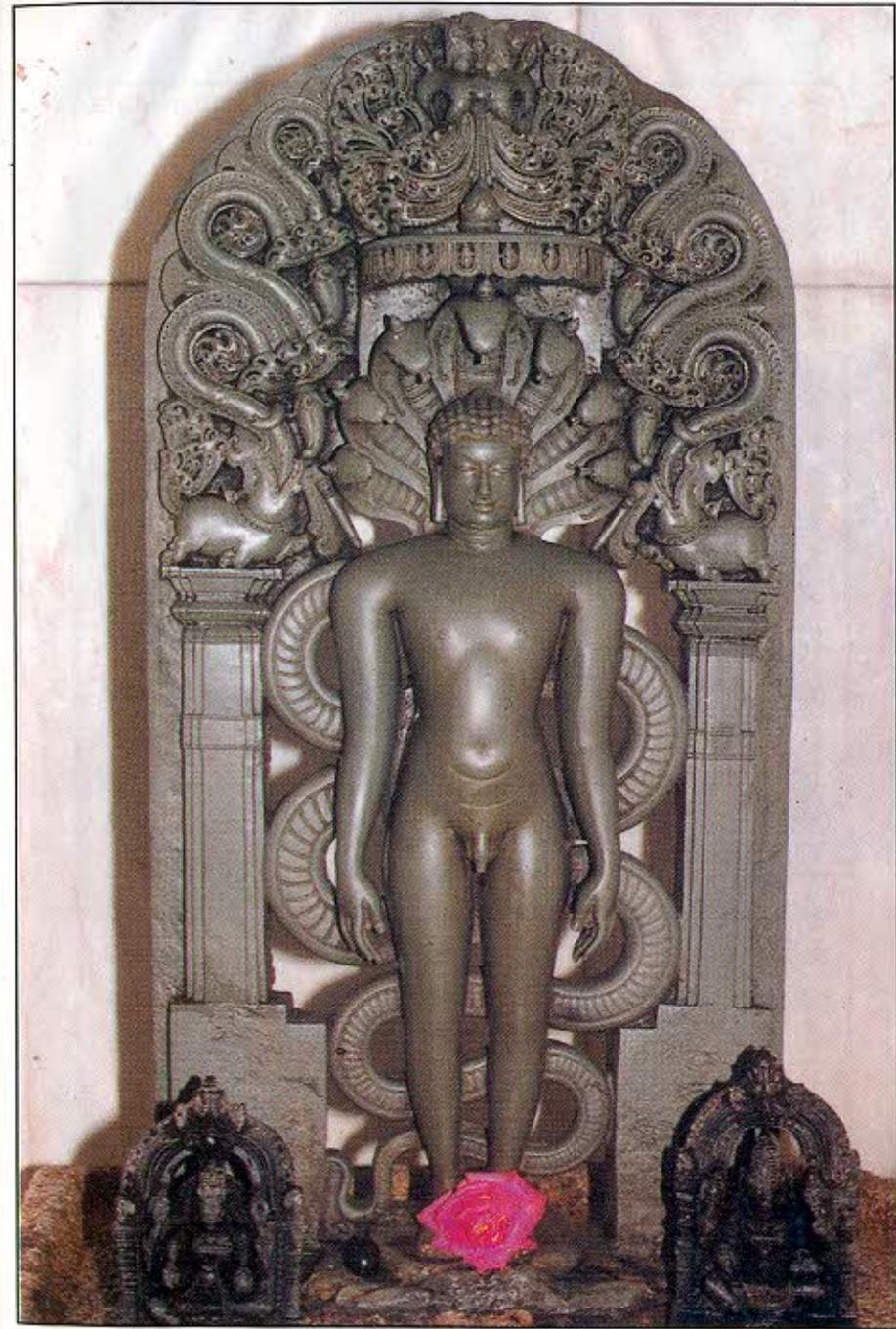
ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚೆಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿ,
ನಂ. 165, ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಹಿಂಭಾಗ, ಕುವೆಂಪುನಗರ,
ತುಮಕೂರು-572 102. ದೂರವಾಣಿ : 278286

ಮುದ್ರಕರು : ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್,

240ಎಫ್ 'ಓಂಕಾರ', 2ನೇ 'ಡಿ' ಕ್ರಾಸ್

2ನೇ 'ಬಿ' ಮೈನ್, ಗಿರಿನಗರ ಮೊದಲ ಹಂತ

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 085. ದೂ : 6722034/6722059

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ೧೦೦೮ ಪಚ್ಚೆಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಪೆನುಗೊಂಡ

॥ ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಯ ನಮಃ ॥

೧೦೦೮ ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಪೆನುಗೊಂಡೆ

ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಆರ್ಯಾಖಂಡದ ವಾರಣಾಸಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸೇನ ಮಹಾರಾಜನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ವಾಮಾದೇವಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಸಮ್ಮೇದ ಶಿಖರದ ಸುವರ್ಣಭದ್ರಕೂಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಕ್ಷಯ ಮಾಡಿದ, ಕಠಿಣ ಕಮರೋಪಸರ್ಗ ವಿಜಯಿ, ಸರ್ಪಲಾಂಛನಧರೂ, ಶ್ರೀ ಧರಣೇಂದ್ರ ಯಕ್ಷ ಪದ್ಮಾವತಿ ದೇವಿ ಯಕ್ಷಿ ಸಹಿತರೂ, ಸಮವಸರಣ ವಿರಾಜಮಾನರೂ, ಧರ್ಮಚಕ್ರಾಧೀಶ್ವರರೂ, ವಜ್ರವೃಷಭನಾರಾಚ ಸಂಹನನ ಸಮಚತುರಸ್ರ ಸುಸಂಸ್ಥಾನ ಪರಮೌದಾರಿಕ ದಿವ್ಯದೇಹಿಗಳೂ, ಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಾಭಿರಾಮರೂ, ಅನಂತಜ್ಞಾನ, ಅನಂತದರ್ಶನ, ಅನಂತ ವೀರ್ಯ, ಅನಂತಸುಖಾತ್ಮರೂ, ಕಲಿಕುಂಡ ಮಹಾಯಂತ್ರಾಧಿಪತಿಗಳೂ ಆದ-

೧೦೦೮ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ

ಪರಮಜಿನದೇವರ ದಿವ್ಯ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ

ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ

ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚೆಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಸ್ತುತಿ

ಪರಮಾತ್ಮ ಭಕ್ತಪಾಲ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಪಾಲಿಸೋ |
ಸುರಸೇವ್ಯ ನಿನ್ನ ನುತಿಪೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಥವ ತೋರಿಸೋ ||ಪ||

ವಾರಣಾಸಿ ಪುರದ ಪುಣ್ಯಜನ್ಮ ಜಿನೇಶ |
ಪಾರುಮಾಡೊ ದುಃಖ ಶರಧಿಯಿಂದ ಮಹೇಶ ||೧||

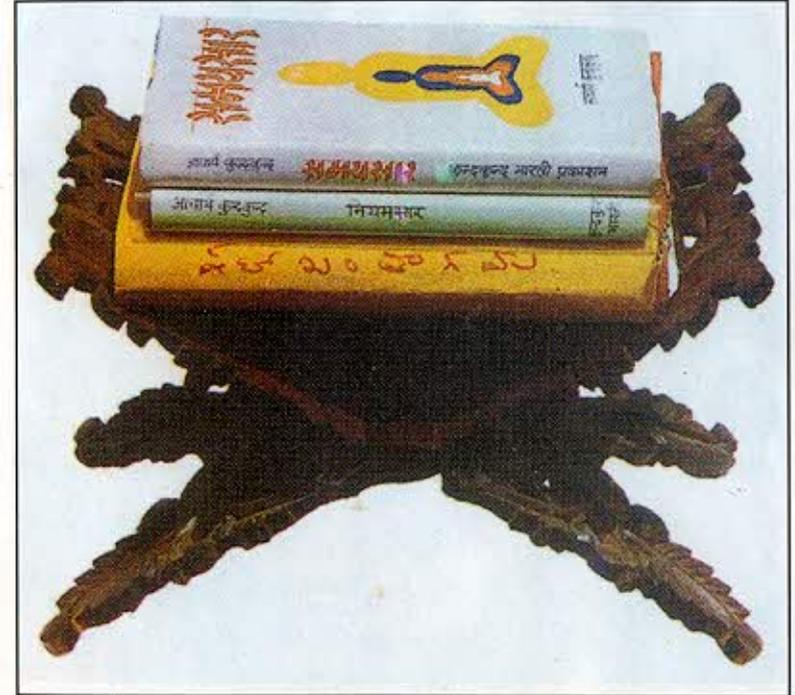
ವಿಶ್ವಸೇನರಾಜ ವಾಮಾದೇವಿಯ ಕಂದ |
ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಕೋರಿ ಪಡೆದೆ ಮುಕ್ತಿಯಾನಂದ ||೨||

ಘೋರ ಕಮಟೋಪಸರ್ಗ ವಿಜಯ ವಿಶೇಷ |
ಶ್ರೀರಮೇಶ ಸರ್ಪಲಾಂಛನೇಶ ಜಿನೇಶ ||೩||

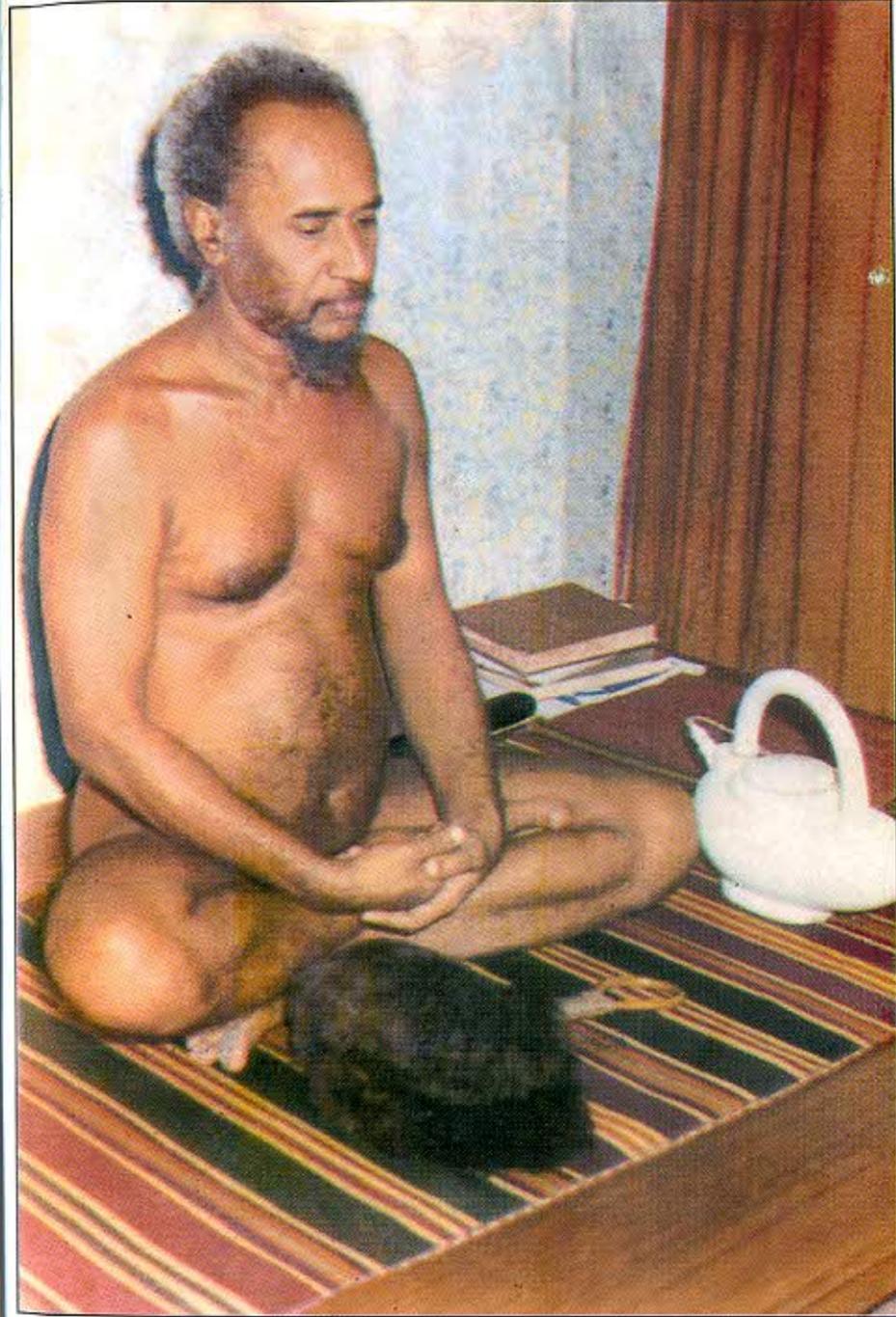
ಉರಗರಾಜನರಸಿ ಪದ್ಮಾಂಬೆಯೊಂದಿತಾ |
ಧರೆಯೊಳಧಿಕರಾದ ಜೈನಭಕ್ತ ಪೂಜಿತಾ ||೪||

ಕಾಮಬಾಣ ನಾಶ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಪಾವನ |
ಸ್ವಾಮಿ ನಿನ್ನ ನಾಮ ಧ್ಯಾನ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನ ||೫||

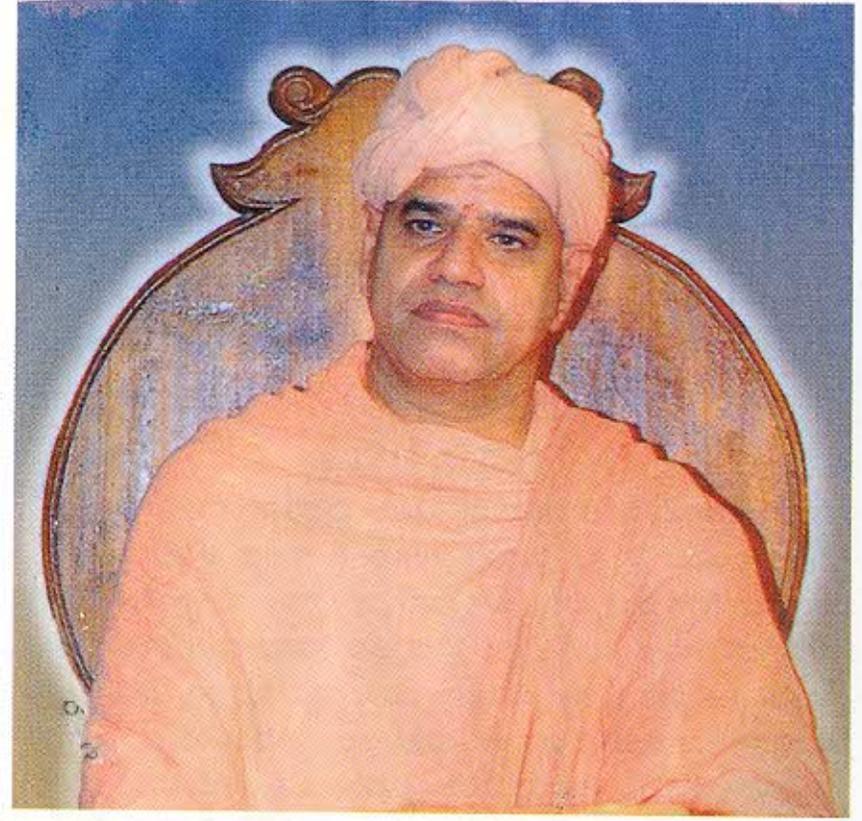
ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣ ಪೊರೆಯೊ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಜಿನೇಶ |
ಜೈನಮತೋದ್ಧಾರಕ ಸಮ್ಮೇದಗಿರೀಶ ||೬||

ಜಿನವಾಣಿ

ಪರಮಪೂಜ್ಯ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂತ,
ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಮುನಿ ಮಹಾರಾಜರು

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಮಠದ
ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು, ಕರ್ಮಯೋಗಿ
ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ
ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರ ದಿವ್ಯ ಕರಕಮಲಗಳಿಗೆ
ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಗದ್ಗುರು ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ
ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಮಠ-ಕರ್ನಾಟಕ

ದಿನಾಂಕ : 29-10-1999

ಶುಭ ಸಂದೇಶ

ಧರ್ಮದ ಸಾರವನ್ನು ಅರಿತು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಮಹತ್ವವು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಓದಲೂ ಆಗದೆ, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗದೆ ಅವು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮೀಸಲು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹಲವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಆಗತಕ್ಕವಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಇಲ್ಲ ಸಾಧು-ಸಜ್ಜನರು ನೀಡುವ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಆಲಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಲಾರದು, ಹಾಗೆ ದೊರೆತರೂ ಸಮಯ ಸಿಗಲಾರದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಜನರು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ.

ತುಮಕೂರಿನ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದಿಯವರು ಇಂತಹ ಜನರ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಅವರು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಹಲವು ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರಾಂಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರವಚನದ ಸಾರಾಂಶದಿಂದ ತುಂಬಾ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ, ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ ವೃದ್ಧರವರೆಗೂ ಓದಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತುಂಬಾ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "ಜನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ-ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲಾ" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತುಮಕೂರಿನ ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಜೈನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದಿಯವರದ್ದು ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಧರ್ಮಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಜೈನನ್ಯಾಯ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಗಮ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಮನನ ಮಾಡಿ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟು, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದೀಗ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಇದೊಂದು ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಜಿನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ-ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲಾ' ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

|| ಇತೀ ಭದ್ರಂ ಭೂಯಾತ್, ವರ್ಧತಾಂ ಜಿನಶಾಸನಂ ||

ಸಹಿ/ (ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ - 574 216.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ

ಫೋನ್ : 77121

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ : 6581/99

ತಾರೀಖು : 14-11-1999

ಸಂದೇಶ

“ಜಿನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ-ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಲಾ” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿರುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಜಿನಧರ್ಮದ ಸಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕ ಇಂದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಧರ್ಮವು ಮನದ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. “ಸಮ್ಯಗ್‌ವರ್ತನ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರಾಣಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗಃ” ಜಿನಧರ್ಮದ ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮನ ಕೊಳೆ ತೊಳೆದು ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ ಹೊಂದಬಹುದು. ಕರ್ಮ ನಿರ್ಜರೆಯಾದಾಗ ಆತ್ಮನೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸುಲಭ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶೋತ್ತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದಿಯವರ ಈ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿ ಸುತ್ತಾ, ಓದುಗರು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಿ/(ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು)

ಮುನ್ನುಡಿ

ಜೈನ ಧರ್ಮವೂ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಜಿನವಾಣಿಯ ವಿಚಾರವೂ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಬರೆದರೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೂತ್ರಗಳೂ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆಯಬಹುದು. ಅದು ಅವರವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಜಿನವಾಣಿಯನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳೂ, ಪಂಡಿತರುಗಳೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶಗಳಿಂದ, ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಈಗಲೂ ವಿಪುಲವಾಗಿದೆ. ಬೃಹದ್ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಾಣವೂ, ಆಧಾರವೂ, ಪೂಜ್ಯವೂ, ಪಠನೀಯವೂ ಆಗಿವೆ. ಧರ್ಮದ ಒಂದೊಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಬೃಹದ್ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅವು ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಲೇಬೇಕು. ಅಥವಾ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯದ ಫಲವಾಗಿ ಹಲವು ಆಚಾರ್ಯರ, ಪಂಡಿತರ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಉಪದೇಶ, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಪಾರ ಶ್ರದ್ಧೆ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ರೂಪಿತವಾಯಿತು.

ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯವು ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಶೋತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಿಂದ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವು ಗ್ರಂಥ, ಪುರಾಣ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಈ

ಅವಲೋಕಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮಹಾಪುರಾಣ, ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ, ಆದಿಪುರಾಣ, ತತ್ವಾರ್ಥ ಸೂತ್ರ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ, ಸಮಯಸಾರ, ಷಟ್‌ಖಂಡಾಗಮ, ಜೈನಧರ್ಮ, ಜೈನೇಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೋಶ, ಧರ್ಮಾಮೃತ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಿಲಕ, ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿದೀಪಿಕಾ, ಪೂಜಾಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ, ತಿಲೋಯಪಣ್ಣತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದು ಕೇವಲ ಜನವಾಣಿಯೆಂಬ ಸಾಗರದ ಒಂದು ಹನಿ ಮಾತ್ರ, ಶ್ರುತಸ್ಮಂಧವೆಂಬ ವನದ ಒಂದು ಗಿಡ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಂತೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪರಮಪೂಜ್ಯರಾದ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರು ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಇವರು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿ "ಶುಭ ಸಂದೇಶ"ವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೂಜ್ಯರ ದಿವ್ಯ ಚರಣಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನಂತ ನಮೋಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಧರ್ಮವತ್ತಲರೂ ಪೂಜ್ಯರೂ ಆದ ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ|| ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಈ ಗ್ರಂಥ ವನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ "ಸಂದೇಶ"ವನ್ನು ಬರೆದು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಋಣಿಯಿದ್ದೇನೆ. ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಮಹಾಮಾತೃಶ್ರೀ ರತ್ನಮ್ಮನವರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ "ಇಂತಹುದೊಂದು ಕೃತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು" ಎಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪೂರಿತವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕ ನಮಸ್ಕಾರ ಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಯನ್ನಿತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ತುಮಕೂರಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಸನ್ಮತಿ ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ತುಮಕೂರು ಇವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಥಮ ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಹರ್ಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ನಾಭಿರಾಜಯ್ಯನವರು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರೇರಣೆ-ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತ ರಾದ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವಕರೂ ನನ್ನ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕರೂ, ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅ. ನಾ. ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯವರು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಖಜಾಂಚಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎ. ಸುರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರರಾದ ದಿ|| ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪದ್ಮರಾಜುರವರಿಗೂ, ಈಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಹಾರ್ದಿಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಭುಜಬಲಯ್ಯ (ರಾಜಣ್ಣ) ಅವರಿಗೂ ಹಾರ್ದಿಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಇತೀ,
 ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾಡ್ವಾಡಿ
 ತುಮಕೂರು.

ಪ್ರಕಾಶಕೀಯ

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಗಂಭೀರ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘ ಲಾಂಛನಂ |

ಜೇಯಾತ್ಯಲೋಕಸ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನ ಶಾಸನಂ ||

ಪರಮ ಪಾವನವೂ, ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ, ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವೂ, ಸ್ಯಾದ್ವಾದ ಮತ್ತು ಅನೇಕಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೂ ಆದ ಜಿನಶಾಸನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿ, ರಕ್ಷಿಸಿ, ಪ್ರಭಾವನೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿನಶಾಸನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಗ್ರಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಜಿನಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಿನವಾಣಿಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿಯ ವತಿಯಿಂದ, ತುಮಕೂರಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿಯವರು ಬರೆದ “ಜಿನ ಧರ್ಮದರ್ಪಣ” ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಾ ಎಂಬ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಮರು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇದು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರುಗಳು ಬರೆದ ಬೃಹದ್ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಸುಲಭ ವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ವಾಯಿತೆಂದರೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಆರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಮಾರಾಟ ವಾದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಬಂಧುಗಳಿಂದ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈಗ ಇದರ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆರಡು ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದಿ|| ಡಿ. ಪದ್ಮ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವರ ನಂತರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿ ಜಿನವಾಣಿ ಪ್ರಭಾವನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಸುಯೋಗವು ದೊರೆತದ್ದು ನನಗೆ ಅತೀವ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ನಾಭಿರಾಜಯ್ಯನವರು ಈ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಪೆನುಗೊಂಡೆ ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತನಾದ ನಾನು ಈ ಜಿನಶಾಸನದ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ಲಭಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಹರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಬಿಡುಗಡೆಯು ತುಮಕೂರಿನ ಜಿನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಹು ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಪೂಜ್ಯರಾದ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಅವರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಧ್ಯರು ಆದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿತೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನನಗೆ ಆ ಭವ್ಯ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸದವಕಾಶ ದೊರಕಿತ್ತು. ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನಸಾಗರ ಮತ್ತು ಅವ ರಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ, ಗೌರವ, ಆದರಗಳು, ಆಗ ಆದ ಅಪೂರ್ವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದೆನು.

ಗುರುಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರಾವಕ ಬಂಧುಗಳು ಶ್ರೀ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿಯವರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿಮಾನ, ಗೌರವ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಚಕಿತನಾದೆ. ಇಂತಹ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿಯವರು, ಗುರುಗಳೇ ಹೇಳಿರು ವಂತೆ ಪಂಡಿತರೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಸಿದ್ಧಾಂತಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಜಿನಭಕ್ತರೂ, ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರೂ, ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಪ್ತಮ ಪ್ರತಿಮಾಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರಾವಕ ರತ್ನರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇವರು ನಯ, ವಿನಯ, ಸರಳ-ಸಭ್ಯ, ಸುಗುಣಿಗಳಾಗಿ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರ ಮನೆ-ಮನಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ, ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು ನೂರಾರು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಾರ್ದಿಕ ನಮನಗಳೊಂದಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೀ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದಿಯವರಿಗೂ, ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಇತಿ,

ಎಂ.ಜಿ. ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ
ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ 04-02-02

ಶ್ರೀ ಪಚ್ಚಿಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಾ ಸಮಿತಿಯ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರು :

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಜಿ. ಸಾಧಿರಾಜಯ್ಯ - ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ನಂ. 165, ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಹಿಂಭಾಗ, ಕುವೆಂಪುನಗರ,
ತುಮಕೂರು-572 102. ಫೋನ್ : 278286

ಶ್ರೀ ಅ.ನಾ. ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ - ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು
713, ಚಿತ್ರಭಾನುರಸ್ತೆ, ಕುವೆಂಪುನಗರ,
ಮೈಸೂರು - 23 ಫೋನ್ : 541022

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಜಿ. ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ - ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ನಂ. 60, ಜಯನಗರ 3ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ಪೂರ್ವ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೧೧ ಫೋನ್ : 6632051

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎ. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ - ವಿಜಾಂಚಿಗಳು
ನಂ. 2/2192, ಜಿ.ಸಿ. ಪಾರ್ಕ್‌ರಸ್ತೆ, ಸೋಮೇಶ್ವರಪುರಂ
ತುಮಕೂರು - 2 ಫೋನ್ : 278466

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಜಿ. ಭುಜಬಲಯ್ಯ (ರಾಜಣ್ಣ) - ಸಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
1ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಸೋಮೇಶ್ವರಪುರಂ,
ತುಮಕೂರು-2 ಫೋನ್ : 274314

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟದ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಮಂಗಲಾಚರಣೆ	1
2.	ಜೈನಧರ್ಮ	5
3.	ರತ್ನತ್ರಯ ಸೂತ್ರ	14
4.	ನೀರು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ	17
5.	ಭೋಜನ ಪದ್ಧತಿ	19
6.	ಜೈನಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	20
7.	ಇದೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ	23
8.	ಜೈನಧರ್ಮದ ಲಾಂಛನ	26
9.	ಅಹಿಂಸಾ ಸಂದೇಶ	29
10.	ಜೈನಧರ್ಮದ್ವಜ	31
11.	ಜಿನಮಂದಿರ	33
12.	ಪುಂಜ ಇಡುವ ಕ್ರಮ	37
13.	ನಮಸ್ಕಾರ ವಿಧಿ	44
14.	ಪೂಜಾವಿಧಿ	46
15.	ಪ್ರಾರ್ಥನಾವಿಧಿ	63
16.	ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳು	67
17.	ಸಮವಸರಣ	74
18.	ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳು	80
19.	ಣಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ	92
20.	ತೀರ್ಥಂಕರರು	102
21.	ಕೆಲವು ತೀರ್ಥಂಕರರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ	126
22.	ತ್ರಿಷಷ್ಟಿಶಲಾಕಾ ಪುರುಷರು	131
23.	ಜೀವದ ಲಕ್ಷಣ	136
24.	ನಿಗೋದ ಜೀವಿಗಳು	140
25.	ಇಂದ್ರಿಯಗಳು	141
26.	ಪ್ರಾಣ	144
27.	ತ್ರಸಜೀವಿಗಳು	146

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟದ ಸಂಖ್ಯೆ
28.	ಆತ್ಮಪ್ರಭೇದ	149
29.	ಗತಿಗಳು-ನರಕಗತಿ	153
30.	ತಿಯಂಚಗತಿ	161
31.	ಮನುಷ್ಯಗತಿ	164
32.	ದೇವಗತಿ - ಭವನವಾಸಿಗಳು	169
33.	ವ್ಯಂತರವಾಸಿ ದೇವತೆಗಳು	173
34.	ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ದೇವತೆಗಳು	175
35.	ವೈಮಾನಿಕ ದೇವತೆಗಳು	178
36.	ಸಿದ್ಧಲೋಕ	187
37.	ಭವ್ಯ-ಅಭವ್ಯ ಜೀವಿಗಳು	189
38.	ಪಂಚಮಹಾಪಾಪಗಳು	192
39.	ಕಷಾಯಗಳು	205
40.	ವ್ಯಸನಗಳು	212
41.	ಶ್ರಾವಕರ ಷಟ್ಕ್ರಿಯೆಗಳು	214
42.	ಅಣುವ್ರತಗಳು	217
43.	ಗುಣವ್ರತಗಳು	220
44.	ಶಿಷ್ಟಾವ್ರತಗಳು	224
45.	ಶ್ರಾವಕರ ಹನ್ನೊಂದು ನೆಲೆಗಳು	230
46.	ಮೌನ	237
47.	ಸಪ್ತಪರಮಸ್ಥಾನಗಳು	239
48.	ಮುನಿಧರ್ಮ	245
49.	ಸಲ್ಲೇಖಿನ - ಸಮಾಧಿಮರಣ	260
50.	ದಶಲಕ್ಷಣಧರ್ಮ	264
51.	ಶೋಡಶಕಾರಣ ಭಾವನೆಗಳು	270
52.	ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	278
53.	ರತ್ನತ್ರಯ	287
54.	ಕರ್ಮವಿಚಾರ	308

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟದ ಸಂಖ್ಯೆ
55.	ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುವ ಬಗೆ	321
56.	ಧ್ಯಾನ	329
57.	ಪಂಚಭಾವಗಳು	341
58.	ಗುಣಸ್ಥಾನಗಳು	349
59.	ಲೇಶ್ಯಗಳು	358
60.	ಸ್ಯಾದ್ವಾದ	363
61.	ನಯ	371
62.	ನಿಕ್ಷೇಪ	375
63.	ಮಾರ್ಗಣಸ್ಥಾನ	377
64.	ಜೀವಸಮಾಸ	379
65.	ಮರಣ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ಭಾತ	382
66.	ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯ	388
67.	ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	392
68.	ಮಧ್ಯಲೋಕ	395
69.	ಯುಗಪರಿವರ್ತನೆ	411
70.	ಷಡ್ ದ್ರವ್ಯಗಳು	417
71.	ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ	430
72.	ಸಪ್ತತತ್ತ್ವಗಳು	432
73.	ಸಂಸಾರ-ಶರೀರ-ಭೋಗ	450
74.	ಜಿನವಾಣಿ	455
75.	ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನಾಚಾರ್ಯರು	464
76.	ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	474
77.	ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಆದರ್ಶ ಜೈನ ಮಹಿಳೆಯರು	480
78.	ಜೈನ ಪರ್ವ ತಿಥಿಗಳು	488
79.	ಜೈನ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	494
80.	೧೦೦೮ ನುಡಿಮುತ್ತುಗಳು	504
81.	೧೦೦೮ ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು	511

ಓಂ ನಮಃ

ಓಂ

ಋಮೋ ಅರಿಹಂತಾಣಂ

ಋಮೋ ಸಿದ್ಧಾಣಂ

ಋಮೋ ಆಇರಿಯಾಣಂ

ಋಮೋ ಉವಜ್ಞಾಯಾಣಂ

ಋಮೋ ಲೋಽಽವಸ್ವಸಾಹೂಣಂ ॥

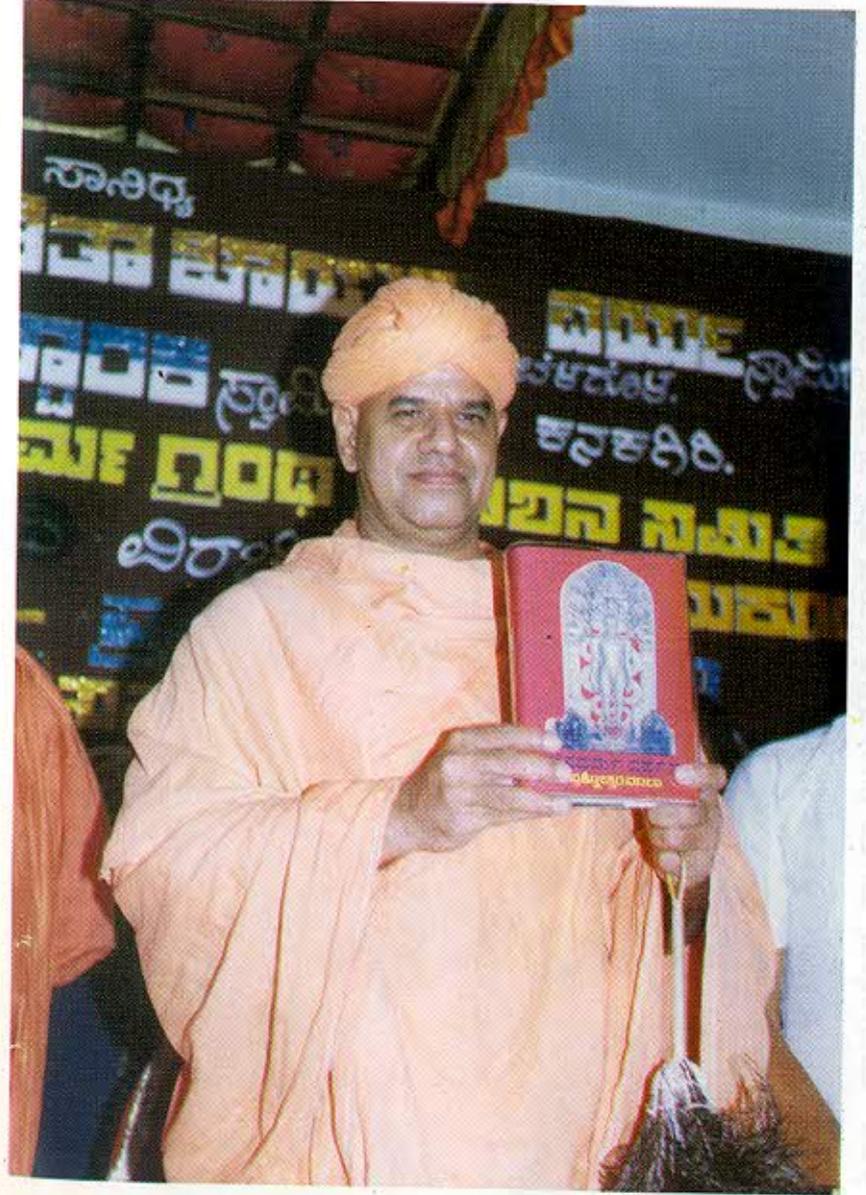
ಏಸೋ ಪಂಚಣಮೋಯಾರೋ, ಸವ್ವಪಾವಪ್ಪಣಾಸಣೋ |
ಮಂಗಲಾಣಂ ಚ ಸವ್ವೇಸಿಂ, ಪಥಮಂ ಹವಣ ಮಂಗಲಂ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ತರಮಗಂಭೀರ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಾಮೋಘ ಲಾಂಛನಂ ॥
ಜೀಯಾತ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ ॥

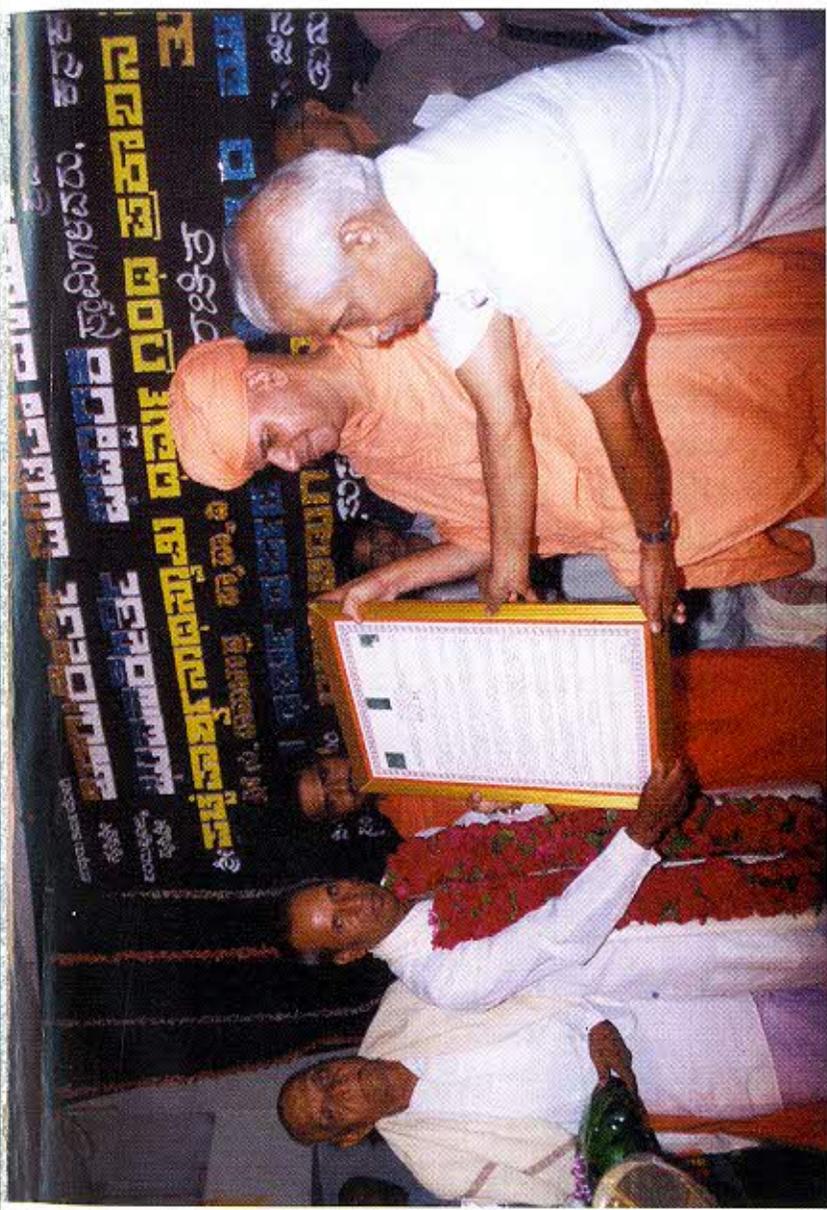
ಸರ್ವಮಂಗಲ ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರಕಂ |
ಪ್ರಧಾನಂ ಸರ್ವಧರ್ಮಾಣಾಂ ಜೈನಂ ಜಯತಿ ಶಾಸನಂ |

ಸತ್ವೇಷು ಮೈತ್ರೀಂ ಗುಣೇಷು ಪ್ರಮೋದಂ |
ಕ್ಲಿಷ್ಟೇಷು ಜೀವೇಷು ಕೃಪಾಪರತ್ವಂ |
ಮಾಧ್ಯಸ್ಥಭಾವಂ ವಿಪರೀತವೃತ್ತೌ |
ಸದಾಮಮಾತ್ಮಾ ವಿಧದಾತುರ್ದೇವಾ ॥

॥ ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ ॥

ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರು
ಜಿನಧರ್ಮ ದರ್ಪಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವುದು

ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು
ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದಿಯವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

೧ ಮಂಗಲಾಚರಣೆ

ಓಂಕಾರ ಸ್ತುತಿ :

ಓಂಕಾರಂ ಬಿಂದುಸಂಯುಕ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ |
ಕಾಮದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಚೈವ ಓಂಕಾರಾಯ ನಮೋನಮಃ ||

ಬಿಂದುಸಹಿತವಾದ 'ಓ'ಕಾರವೆಂಬ ಬೀಜಾಕ್ಷರವನ್ನು ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಕಲ ಅಭೀಷ್ಟ ಫಲವನ್ನೂ, ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಫಲದಾಯಕವಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಸೂಚಕವೂ, ಜಿನೇಂದ್ರ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯಧ್ವನಿ ರೂಪವಾದ ಜಿನವಾಣೀ ಸೂಚಕವೂ, ಪ್ರಣವಾಕ್ಷರವೂ, ಬೀಜಾಕ್ಷರವೂ, ಏಕಾಕ್ಷರ ಮಹಾಮಂತ್ರವೂ ಆದ ಓಂಕಾರಕ್ಕೆ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಸ್ತುತಿ :

ನಮಃ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಘಾತಿಕರ್ಮ ವಿನಾಶಿನೇ |
ನಾಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಘಣಾಲಂಕೃತ ಮೂರ್ತಯೇ ||

ಈ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ 23ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರರೂ, ಕಾಶೀ ನಗರದ ಅಶ್ವ ಸೇನ ಮಹಾರಾಜನ ಪತ್ನಿ ವಾಮಾದೇವಿಯ ಸುಪುತ್ರರೂ, ಸಮ್ಮೇದಶಿಖರದ ಸುವರ್ಣಭದ್ರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರಾದವರೂ, ಕಠಿಣ ಕಮಲೋಪಸರ್ಗ ವಿಜಯಿಗಳೂ, ಶ್ರೀ ಧರಣೇಂದ್ರ ಯಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾವತಿದೇವಿ ಯಕ್ಷೀ ಸಹಿತ ರೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿನವಾಣಿ ಸ್ತುತಿ :

ಬೋಧಿಃ ಸಮಾಧಿಃ ಪರಿಣಾಮಶುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಾತ್ಮೋಪಲಬ್ಧಿಃ ಶಿವಸೌಖ್ಯಸಿದ್ಧಿಃ |
ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಚಿಂತಿತ ವಸ್ತುದಾನೇ ತ್ವಾಂ ವಂದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಮಮಾಸ್ತು ದೇವಿ ||

ಹೇ ಜಿನವಾಣಿ ಮಾತಾ, ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದ ವರಿಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ ರತ್ನದಂತೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಸ್ತುತಿಯಿಂದ, ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನನಗೆ ರತ್ನತ್ರಯಗಳೂ, ಆತ್ಮ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವಂತಹ ಸಮಾಧಿಯೂ, ನಿಜಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದ ಧ್ಯಾನಾವಸ್ಥೆಯೂ, ಆತ್ಮ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಶುದ್ಧತೆಯೂ, ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯೂ, ಬೋಧಿಲಾಭವೂ, ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಯೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೆಂದೂ, ಇಹ-ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ನಿಮ್ಮದಿಯೂ, ಸುಜ್ಞಾನವೂ ಉಂಟಾಗಲೆಂದು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜನಗುರು ಸ್ತುತಿ :

ನಮೋ ವೃಷಭಸೇನಾದಿ ಗೌತಮಾಂತ್ಯ ಗಣೇಶಿನೇ |

ಮೂಲೋತ್ತರ ಗುಣಾಧ್ಯಾಯ ಸರ್ವಸ್ಮೈ ಮುನಯೇ ನಮಃ ||

ಮುನಿ ವೃಂದದ ಮುಖಂಡರಾದ ಶ್ರೀ ವೃಷಭಸೇನರೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಗೌತಮರೇ ಕೊನೆಯಾದ ಗಣಧರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಆಚಾರ್ಯರುಗಳಾದ ಜನಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮೂಲಗುಣಗಳು, ಉತ್ತರಗುಣಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವ ಸರ್ವಸಾಧುಗಳಿಗೂ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧. ಮಂಗಲ ಎಂದರೇನು ?

ಆತ್ಮನ ಮೇಲೆ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಂಟಿ ಬಂದಿರುವ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಮಲವನ್ನು ತೊಳೆಯುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಧನವೇ ಮಂಗಲ. ಇದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಜನೇಂದ್ರರನ್ನೂ, ಅರಿಹಂತ-ಸಿದ್ಧರನ್ನೂ, ಜನವಾಣಿಯನ್ನೂ, ಸ್ಮರಿಸುವ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಗಲ ಚರಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಗಲ ಚರಣೆಯು ಶುಭಾರಂಭದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

೨. ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಗ್ರಂಥವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದೂ, ನಾಸ್ತಿಕತೆಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಲೆಂದೂ, ಜನೇಂದ್ರ ಭಗವಂತನ ಜನವಾಣಿಯ, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಪಾಲನೆಗೆಂದೂ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೂ, ಓದಿದವರಿಗೂ, ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲೆಂದೂ ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.

೩. ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯ ವಿಧಗಳಾವುವು ?

ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ :-

೧) ಆದಿ ಮಂಗಲ, ೨) ಮಧ್ಯ ಮಂಗಲ, ೩) ಅಂತ್ಯ ಮಂಗಲ.

ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ, ಇದೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಣಮೋಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ದೇವರು, ಶಾಸ್ತ್ರಗುರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

೪. ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಮಂಗಲಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ, ಪುರಾಣಗಳ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಗಳ, ಜನವಾಣಿಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಣಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅನಂತರ-

ಓಂಕಾರ ಸ್ತುತಿ :

ಓಂಕಾರಂ ಬಿಂದುಸಂಯುಕ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ |

ಕಾಮದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಚೈವ ಓಂಕಾರಾಯ ನಮೋನಮಃ ||

ಜಿನವಂದನೆ :

ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಸ್ಯ ನೇತ್ತಾರಂ ಭೇತಾರಂ ಕರ್ಮಭೂಭೃತಾಂ |

ಜ್ಞಾತಾರಂ ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವಾನಾಂ ವಂದೇ ತದ್ಗುಣ ಲಬ್ಧಯೇ ||

ಶಾರದಾಸ್ತುತಿ :

ಅವಿರಲ ಶಬ್ದ ಘನೌಘ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ, ಸಕಲಭೂತಲ ಮಲಕಲಂಕಾ |

ಮುನಿಭಿರುಪಾಸಿತ ತೀರ್ಥ, ಸರಸ್ವತೀ ಹರತು ನೋ ದುರಿತಾನ್ ||

ಗುರು ಸ್ತುತಿ :

ಅಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರಾಂಧಾನಾಂ ಜ್ಞಾನಾಂಜನ ಶಲಾಕಯಾ |

ಚಕ್ಷುರುನ್ಮೀಲಿತಂ ಏನ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರವೇ ನಮಃ ||

ಶ್ರೀ ಪರಮಗುರುವೇ ನಮಃ | ಪರಂಪರಾಚಾರ್ಯ ಗುರುವೇ ನಮಃ ||

ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಶಸ್ತಿ :

ಸಕಲ ಕಲುಷ ವಿಧ್ವಂಸಕಂ ಶ್ರೇಯಸಾಂ ಪರಿವರ್ಧಕಂ ಸದ್ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧಕಂ ಭವ್ಯಜೀವ ಮನಃ ಪ್ರತಿ ಬೋಧಕಾರಕಂ, ಪುಣ್ಯಪ್ರಕಾಶಕಂ ಪಾಪಪ್ರಣಾಶಕಮಿದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಶ್ರೀ... (ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು) ಅಸ್ಯಂ ಮೂಲಗ್ರಂಥಕರ್ತಾರಃ ಸರ್ವಜ್ಞದೇವಾಸ್ತದುತ್ತರ ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾರಃ ಶ್ರೀ ಗಣಧರದೇವಾಃ ಪ್ರತಿಗಣಧರದೇವಾಸ್ತೇಷಾಂ ವಚನಾನುಸಾರ ಮಾಸಾಧ್ಯ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾರಃ ಶ್ರೀ... (ಗ್ರಂಥ ಬರೆದವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ) ವಿರಚಿತಂ ತದುತ್ತರೋತ್ತರ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಯತ್ಪುಣ್ಯ ಮುತ್ತಾದ್ಯತೇ ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಏವ ವಕ್ತೃ ಶ್ಲೋತ್ರಾಣಾಂ ಸಾವಧಾನತಯಾ ಶ್ರುಣ್ವಂತು ಮಂಗಲಂ ಭೂಯಾತ್ ||

ಮಂಗಲಂ ಭಗವಾನ್ ಅರ್ಹನ್ ಮಂಗಲಂ ಭಗವಾನ್ ಜಿನಃ |
 ಮಂಗಲಂ ಪ್ರಥಮಾಚಾರ್ಯೋ ಮಂಗಲಂ ವೃಷಭೇಶ್ವರಃ ||
 ಮಂಗಲಂ ಭಗವಾನ್ ವೀರೋ ಮಂಗಲಂ ಗೌತಮೋಗಣೇ |
 ಮಂಗಲಂ ಕುಂದಕುಂದಾರ್ಯೋ ಜೈನಧರ್ಮೋಸ್ತು ಮಂಗಲಂ ||
 ಸರ್ವ ಮಂಗಲ ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಸರ್ವ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರಕಂ |
 ಪ್ರಧಾನಮ್ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾಣಾಂ ಜೈನಂ ಜಯತು ಶಾಸನಂ ||
 ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಪ್ರವಚನಾ ನಂತರದ ಅಂತ್ಯ ಮಂಗಲ :

ಈ ಜನಕಥೆಯನು ಕೇಳಿದವರ ಪಾಪ ಬೀಜ ನಿರ್ನಾಶನವಹುದು |
 ತೇಜವಹುದು ಪುಣ್ಯವಹುದು ಮುಂದೊಲಿದಪರಾಜಿತೇಶ್ವರನ
 ಕಾಣುವರು ||೧||

ಪ್ರೇಮದಿಂದಿದನೋದಿದರೆ ಕೇಳ್ವರಾಮೋದವೈದುವರವರು |
 ನೇಮದಿ ಸುರರಾಗಿ ನಾಳೆ ಸೀಮಂಧರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಾಣ್ಬರತಿಯೊಳು ||೨||

ಓಂ ಣಮೋ ಅರಹಂತಾಣಂ ಣಮೋ ಸಿದ್ಧಾಣಂ
 ಣಮೋ ಆಇರಿಯಾಣಂ ಣಮೋ ಉವಜ್ಞಾಯಾಣಂ
 ಣಮೋ ಳೋಽಪಿ ಸವ್ವಸಾಹೂಣಂ

೨ ಜೈನಧರ್ಮ

೧. ಜೈನಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು ?

ಜಿನರು ಬೋಧಿಸಿರುವ ಧರ್ಮವೇ ಜೈನಧರ್ಮ.

೨. ಜಿನರು ಯಾರು ?

ತಮ್ಮಾತ್ಮನ ನಿಜವಾದ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಶತ್ರುವನ್ನು ಗೆದ್ದವರೂ, ಅದನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಮೋಹ, ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮದ, ಮತ್ಸರಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರು ಜಿನರು. ಈ ಜಿನರು ವೀತರಾಗಿಗಳೂ, ಸರ್ವದೋಷ ರಹಿತರೂ, ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮರೂ, ಸರ್ವಜ್ಞರೂ, ಹಿತೋಪದೇಶಿಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

೩. ಜಿನರೂ-ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಾರಂಭವೂ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ?

ಜಿನರೂ, ಜೈನ ಧರ್ಮವೂ ಅನಾದಿಯಾದವುಗಳು. ಈ ಜಿನರು ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಆತ್ಮರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವರೋ ಅವರು ಜಿನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಜೈನ ಧರ್ಮವೂ, ಲೋಕವೂ, ಕರ್ಮವೂ ಮತ್ತು ಜೀವಾತ್ಮರುಗಳೂ, ಜಡವಸ್ತುಗಳೂ ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಇವೆ. ಅನಂತ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಜಿನರು ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಸಿದ್ಧಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಜೈನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು ಯಾರು ?

ಜೈನಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ನಾಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ.

೫. ಜೈನರು ಯಾರು ?

ಜಿನರನ್ನೂ, ಜಿನರು ಹೇಳಿದ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ನಂಬಿ (ಸಮ್ಯಗ್ ದರ್ಶನ), ತಿಳಿದು (ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನ), ಪಾಲಿಸು (ಸಮ್ಯಕ್ ಕಾರ್ತೃಗಳನ್ನು) ವವರೇ ಜೈನರು.

೬. ಜೈನಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಾವುದು ?

ಜೈನಧರ್ಮವು ಭದ್ರವಾದ ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಅಹಿಂಸೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನೂ, ಅಚೌರ್ಯವನ್ನೂ, ಶೀಲವನ್ನೂ, ಅಪರಿಗ್ರಹವನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸಾ ಪಾಲನೆಯ ಹೆಗ್ಗುರುತಾದ ಮಧು, ಮದ್ಯ, ಮಾಂಸವನ್ನೂ, ಪಂಚ ಔದುಂಬರ ಫಲಗಳನ್ನು ಜೈನರು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಜಿನರೂ, ಜಿನರ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾದ ಜನಬಿಂಬಗಳೂ, ಜಿನ ಗುರುಗಳೂ ದಿಗಂಬರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಜನವಾಣಿ, ಆಗಮವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೭. ಜೈನ ಧರ್ಮವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ಹೇಗಿದೆ ?

ಜೈನ ಧರ್ಮವು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರವಾಹ ರೂಪವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಧರ್ಮ, ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ ಸನಾತನಧರ್ಮ, ಇದು ಜೀವಕೋಟಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ಧರ್ಮ. ಆತ್ಮವಿಕಾಸಕರವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಈ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮವೂ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಧರ್ಮ. ಜೀವ-ಜಡಗಳ ಬಂಧ, ಅದರಿಂದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಅನುಭವ, ಇವುಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಇದೆ. ಇದು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ದೈಹಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ಜಡ ಎಂದರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿಯೂ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಈ ಸಂಸಾರ-ಗತಿ-ಕಫಾಯ-ಲೋಕ-ಕಾಲ-ದ್ರವ್ಯ-ತತ್ತ್ವ-ದೇವ-ಗುರು-ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳ ನಂಬಿಕೆ-ಜ್ಞಾನ-ಆಚರಣೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನಿರೂಪವಿದೆ.

೮. ಜೈನರು ನಾಸ್ತಿಕರೇ ?

ಇಲ್ಲ ; ಜೈನರು ನಾಸ್ತಿಕರಲ್ಲ. ಇವರು ಆಸ್ತಿಕರು. ಇವರೂ ದೇವರು-ಗುರು-ಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮ, ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಸ್ವರ್ಗ-ಮೋಕ್ಷ, ಶುಭ-ಅಶುಭ, ಆಚಾರ-ಅನಾಚಾರ, ಒಳ್ಳೆಯದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಆಸ್ತಿಕರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

೯. ಜೈನರು ಒಪ್ಪುವ ವಿಚಾರಗಳಾವುವು ?

ಜೈನರು ಕರ್ಮ-ಪುನರ್ಜನ್ಮ-ಜಿನದೇವ-ಗುರು-ಧರ್ಮ-ಅಹಿಂಸೆ-ಸತ್ಯ-ಅಚೌರ್ಯ-ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ-ಅಪರಿಗ್ರಹಾದಿ ವ್ರತ-ಪೂಜೆ-ದಾನ,ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಸ್ಯಾದ್ವಾದವೆಂಬ ನ್ಯಾಯ-ಅನೇಕಾಂತವಾದ, ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ, ಜೀವ-ಜಡ, ಲೋಕ, ಬಂಧ-ಮೋಕ್ಷ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

೧೦. ಜೈನಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಏನು ?

ಜೈನಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ಆತ್ಮನು ಮಹಾತ್ಮನಾಗಿ-ಪರಮಾತ್ಮನಾಗುವುದು ಅಂದರೆ ಈ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಂಟಿರುವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮುಕ್ತನಾಗುವುದು. ಇದು ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

೧೧. ಜೈನಧರ್ಮದ ವಿಶೇಷತೆ ಏನು ?

ಈ ಜೀವ - ಜಡ - ಜಗತ್ತು ಅನಾದಿ - ಅನಂತವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವುಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ನಾಶವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ಸಿದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪಾದ, ವ್ಯಯ, ದ್ರಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಪರ್ಯಾಯಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

(ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ-ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರೋ ಬೇರೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆಂದು ಜೈನಧರ್ಮ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.) ಜೀವನು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ, ಬಂಧ-ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಹೊಣೆ ಎಂದು ಜೈನಧರ್ಮ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಜೀವನು ತಾನೇ ಕರ್ಮಬಂಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತಾನೇ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನೇ ತನ್ನ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕರ್ಮಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜೈನಧರ್ಮ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಜಿನೇಂದ್ರರನ್ನೂ, ಜಿನವಾಣಿಯನ್ನೂ, ಜಿನಗುರುಗಳನ್ನೂ ನಂಬಿ, ಸ್ಮರಿಸಿ, ಪೂಜಿಸುವುದು ಜೈನಧರ್ಮೀಯರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಜೈನಧರ್ಮದ ವಿಶೇಷತೆ.

೧೨. ಜೈನಧರ್ಮದ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ ಏನು ?

ಜೈನಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಉಪದೇಶವಾದ ಅಹಿಂಸಾಮಯವಾದ “ನೀನೂ ಬದುಕು, ಇತರರನ್ನೂ ಬದುಕಲು ಬಿಡು” ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಬಾಳುವುದನ್ನೂ, ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಕೋರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳಲೂ ಸಹ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಜೀವ-ಜೀವ ರಲ್ಲಿ ಭೇದವನ್ನೆಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವಾತ್ಮರೆಲ್ಲಾ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ತಾತ್ವಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ‘ಜೈನ’ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಧರ್ಮವೇ ಹೊರತು ಜಾತಿಯ ಸಂಕೇತವಲ್ಲ. ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಜಾತಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಪಂಥ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಭಾಷೆ-ದೇಶ-ಕಾಲಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು, ಪಾಲಿಸಿ ತಮ್ಮಾತ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ಈ ಧರ್ಮದ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ಆತ್ಮಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯೂ ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ಯಾರನ್ನೂ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮತಾಂತರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕಾನೇಕ ಮಂದಿ ಈ ಧರ್ಮದ ವೈಶಾಲ್ಯತೆ, ಆತ್ಮ ಹಿತಕರ ತತ್ವವಾದ ತೀರ್ಥಂಕರ ಭಗವಾನರ ಉಪದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು, ಪಾಲಿಸಿ ತಮ್ಮಾತ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೩. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜೈನರ ಕೊಡುಗೆ ಏನು ?

ಜೈನಧರ್ಮವು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ, ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕೋರುತ್ತದೆ. ಜೈನರು ಯಾರನ್ನೂ ವೈರ-ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಅಚಾರ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಿಗ್ರಹ ವೆಂಬ ಪಂಚಶೀಲದ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವೈರ-ವಿರೋಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧ ಭೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಸಹಕಾರಿ ಭಾವನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಾಳಬಹುದು. ಜೈನರು ದಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದವರು. ಜೀವಹಿತಕಾರಿ, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಳ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮುಂತಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು

ಜೈನಧರ್ಮ ನೀಡಿದೆ. ಮಾನವ-ಮಾನವರುಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದ-ಶಾಂತಿ, ಸಹಕಾರ-ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಸಭ್ಯತೆ-ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಜೈನಧರ್ಮ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೀವದಯೆಯೇ ಜೈನಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

೧೪. ಜೈನಧರ್ಮಿಯರಲ್ಲಿರುವ ಪಂಥ-ಪಂಗಡಗಳಾವುವು ?

ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಿಗಂಬರ ಮತ್ತು ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ.

೧೫. ಈ ರೀತಿ ಪಂಗಡಗಳು ಆಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ನಿರ್ವಾಣಾನಂತರ ಸುಮಾರು 650 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷಗಳ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿತು. ಆಗ ದಿಗಂಬರ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿದ್ದ ಅಂತಿಮ ಶ್ರುತಕೇವಲಿಗಳಾದ ಭದ್ರಬಾಹು ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಮುನಿಗಳ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಸಾಮ್ರಾಟನಾಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರ ಗುಪ್ತನೂ ಸಹ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಬಂದನು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಲ್ವಪು (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ)ವಿನ ಚಿಕ್ಕಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಅಂಧ್ರ, ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮುನಿಸಂಘವು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಆತ್ಮ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಬರಲು ಒಪ್ಪದ ಕೆಲವು ಮುನಿಗಳು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಆಚಾರ್ಯರು ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಬಾಳಲು ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಗಳು ದಿಗಂಬರತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ವಿಹರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಪಂಥವೆಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಯಿತು.

ಆನಂತರ ಬರಗಾಲ ಮುಗಿದಾಗ ಕೆಲವು ದಿಗಂಬರ ಮುನಿಗಳ ಗುಂಪಿನವರು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಕೆಲ ಗುಂಪಿನವರು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೂ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ

ಇದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಜೈನರಲ್ಲಿ ದಿಗಂಬರ-ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಥಗಳಾದವು. ಈ ಎರಡೂ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಮೂಲತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಆಚಾರ-ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಎರಡೂ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ-ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳಾದವು.

೧೬. ದಿಗಂಬರರಲ್ಲಿರುವ ಉಪಪಂಗಡಗಳಾವುವು ?

ಈಗ ಹುಂಡಾವರ್ಷಿಣೀ ಮತ್ತು ದುಷಮಾ ಎಂಬ ಪಂಚಮಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕಾಲದೋಷ ವಶದಿಂದ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಪಂಥ ಪಂಗಡಗಳಾದವು. ದಿಗಂಬರ ಪಂಥದಲ್ಲೂ ಕೆಲವೆರಡು ಉಪಪಂಥಗಳಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೇರಾಪಂಥಿ, ಬೀಸಪಂಥಿ, ತಾರಣಪಂಥಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯಾದರೂ ದಿಗಂಬರರಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆದ ಪಂಥಗಳಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಂಥಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ದಿಗಂಬರ ಜೈನರಷ್ಟೇ ಇರುವುದು.

೧೭. ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಉಪಪಂಗಡಗಳಾವುವು ?

ಶ್ವೇತಾಂಬರರಲ್ಲೂ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಕೆಲವೆರಡು ಪಂಥಗಳಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಂದಿರಮಾರ್ಗಿಗಳು, ಸ್ಥಾನಕವಾಸಿಗಳು, ತೇರಾಪಂಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಚ್ಚಗಳು ಎಂಬ ಪಂಗಡಗಳಾದವು. ಕಾಲದೋಷದಿಂದ ಹೀಗೆ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಪಂಥ-ಪಂಗಡಗಳಾದರೂ ಜೈನರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮ ಒಂದೇ, ತತ್ತ್ವ-ಗುರಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತ-ಪಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಜೈನಧರ್ಮ, ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ, ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸೋದರ ಭಾವದಿಂದಿದ್ದಾರೆ.

೧೮. ಜೈನಧರ್ಮವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದೆ, ಹೇಗೆ ?

ಜೈನಧರ್ಮದ ನಿರೂಪಣೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಜನೇಂದ್ರರು ಕೇವಲಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಈ ಜ್ಞಾನವು ವಿಶೇಷವಾದುದೂ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಕಸಿತವೂ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವೂ ಆಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯುವ ಅವರ ಜ್ಞಾನವು ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ಜನೇಂದ್ರರು ವೀತರಾಗಿಗಳು. ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಜ್ಞಾನವು

ವೀತರಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಇದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ. ಜೀವ-ಜಡಗಳ ಬಂಧ-ಮೋಕ್ಷಗಳ ವಿವರವೂ ಕರ್ಮಗಳು ಜೀವದೊಂದಿಗೆ ಸೇರುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮನ-ವಚನ-ಕಾಯಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆತ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸ್ಪಂದನವಾಗಿ ಕರ್ಮಾಣುಗಳು ಬಂದು ಆತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಸೇರುವುದೂ, ಅವುಗಳು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುವಾಗ ಜೀವನು ಸುಖ-ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೂ, ಕರ್ಮಗಳು ಆತ್ಮನತ್ತ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ, ಇರುವ ಕರ್ಮಗಳು ನಾಶವಾಗುವುದೂ, ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಆತ್ಮನು ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದುವುದೂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ. ಶುಭಾಶುಭ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಕೋಪ-ತಾಪಗಳಿಂದ, ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ, ಧ್ಯಾನ, ತಪ, ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ, ಅವುಗಳ ಫಲಗಳೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಇವೆ.

ಜನ್ಮ-ಮರಣ, ಭವಭ್ರಮಣೆ, ಭವಾವಳಿ ನಿರೂಪಣೆ, ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಅನುಭವಗಳೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ತಾಮಸಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ, ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದಾಗುವ ಸತ್ಪರಿಣಾಮ, ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದ ಕ್ರಾಂತಿಯು, ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಶಾಂತಿಯೂ, ಅಪರಿಗ್ರಹದಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ, ಪರಿಗ್ರಹದಿಂದ ಅಶಾಂತಿಯೂ ಆಗುವುದೆಂಬ ನಿರೂಪಣೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದೆ. ವ್ರತ, ಉಪವಾಸ, ಧ್ಯಾನ, ಜಪ-ತಪ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ, ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವೂ, ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪಗಳ ನಿರೂಪಣೆ, ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಬೋಧೆ, ದಾನ-ಪರೋಪಕಾರ, ಮೈತ್ರೀಭಾವ, ಕರುಣೆ, ಹರ್ಷ, ವಿಷಾದ ಇವುಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ವಿವರಣೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಲೋಕದ ವರ್ಣನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗಣಿತ, ಷಡ್ ದ್ರವ್ಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆ, ಸಪ್ತತತ್ತ್ವಗಳ ವಿವರ, ಕಾಲದ ಗಣನೆ, ಆಕಾಶದ ವಿಷಯ, ಜೀವ-ಪುದ್ಗಲಗಳ ವಿಷಯ, ಸ್ಯಾದ್ವಾದ, ಅನೇಕಾಂತ ವಾದಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವು ಪುದ್ಗಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಜೀವವಿಜ್ಞಾನವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೂ, ಸತ್ಕರ್ಮ, ದುಷ್ಕರ್ಮ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ, ದ್ರವ್ಯದ ಮೂಲಗುಣಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದ, ವ್ಯಯ, ಧ್ರಿವ್ಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೇ ಆಗಿದೆ.

ಗುಣಸ್ಥಾನ, ಮಾರ್ಗಣಸ್ಥಾನ, ಜೀವಸಮಾಸ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಪ್ರಾಣ, ಪರ್ಯಾಯ ಮುಂತಾದವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕ, ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ನಿಮಿತ್ತ, ಕನಸು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಫಲಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ಮಪುಧ್ಗಲಾಣುಗಳು ಜೀವನೊಂದಿಗೆ ಸೇರುವಾಗ, ಅನಂತರ ಆಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಅದರ ಫಲದ ಅನುಭಾವವೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮವು ಆತ್ಮಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿದೆ. ಕರ್ತಾಣುಗಳೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೇ ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮಿಲನ-ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ಶುಭಾಶುಭ ಲೇಶ್ಯೆ, ರೌದ್ರಧ್ಯಾನ, ಆರ್ತಧ್ಯಾನ, ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ, ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಗಳ ವಿವರವೂ, ಆಯುಷ್ಯ ಜೀವನ-ಮರಣ ಮುಂತಾದ ಜೈನಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೆ ಈ ಅಂಶವು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀತರಾಗರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರು ಹೇಳಿರುವ ಜೈನಧರ್ಮವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

೧೮. ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನು ?

ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿವೆ. ತೀರ್ಥಂಕರರನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಜಿನಮಾತೆಯನ್ನು ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಂದು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವತೆಗಳೂ ಪೂಜಿಸಿ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಚತುಃಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಿಕಾ-ಆರ್ಯಿಕಾ ಎಂಬ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಶ್ರಾವಕರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರಾವಿಕೆಯರಿಗೂ, ಮುನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರೈಕೆಯರಿಗೂ ಸಮಾನತೆಯಿದೆ. ತ್ಯಾಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ, ಕ್ಷುಲ್ಲಿಕಾ, ಆರ್ಯಿಕಾ ಎಂಬ ಪದವಿಗಳು ಪುರುಷರಂತೆಯೇ ಸಮಾನತೆ ಇದೆ. ಆರ್ಯಿಕೆಯರಿಗೂ ಮುನಿಗಳಂತೆಯೇ ಲೋಚು, ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಹಾರ, ಕಾಲ್ಪಡಿಗೆ, ಪಿಂಞ-ಕಮಂಡಲುಗಳು ಉಂಟು. ಅವರು ಪಾಲಿಸುವ ವ್ರತಕ್ಕೂ ಮಹಾವ್ರತವೆನ್ನುವರು. ಪೂರ್ಣ ಸಂಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಆಗದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮ್ಯಗ್ದೃಷ್ಟಿಗಳಾಗಿ, ಆರೈಕೆಯರಾಗಿ ನಿರತಿಚಾರದಿಂದ ಪುರುಷದೇವ ಪರ್ಯಾಯ ಹೊಂದಿ ಆತ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಮೋಕ್ಷವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪಂಚಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುರುಷರೂ ಕೂಡಾ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಲಾರರು.

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಧರ್ಮ ಉಳಿದಿರುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೇ, ಅವರ ಭಕ್ತಿ, ಆಸಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವೀರ ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಕವಿ, ವಿದುಷಿಯರೂ, ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿಯರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ದಾನದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪೂಜೆ-ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮವೂ, ಗೌರವಪೂರ್ಣವೂ, ಸಮಾನವೂ ಆದ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯು ತಾಯಿ, ಗೃಹಿಣಿ ಆಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ.

++++++

**ಅರ್ಹದ್ವಕ್ತೃಪ್ರಸೂತಂ ಗಣಧರರಚಿತಂ ದ್ವಾದಶಾಂಗಂ ವಿಶಾಲಂ |
ಚಿತ್ರಂ ಬಹ್ವರ್ಥಯುಕ್ತಂ ಮುನಿಗಣವೃಷಭೈರ್ಧಾರಿತಂ ಬುದ್ಧಿಮದ್ಭಿಃ |
ಮೋಕ್ಷಾಗ್ರದ್ವಾರಂಭೂತಂ ವ್ರತಚರಣಫಲಂ ಜ್ಞೇಯಭಾವಪ್ರದೀಪಂ |
ಭಕ್ತ್ಯಾನಿತ್ಯಂ ಪ್ರವಂದೇ ಶ್ರುತಮಹಮಖಿಲಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಸಾರಂ ||**

ಅರ್ಥ:- ಅರ್ಹತ್ವರಮೇಶ್ವರರ ಮೊಗದಿಂದ ಉದಿಸುದುದೂ, ಗಣಧರ ಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವೂ, ವಿಸ್ತಾರವೂ, ವಿಚಿತ್ರವೂ, ಅನೇಕಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೂ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರುಗಳಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದೂ, ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಾಗಿಲಿನಂತಿರುವುದೂ, ವ್ರತಚಾರಿತ್ರಗಳೆಂಬ ಫಲಗಳುಳ್ಳುದೂ, ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವುದೂ, ಸಮಸ್ತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾರವೂ, ಸಂಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ಚಿದಾತ್ಮಾ ಸರ್ವದೃಶ್ ಶಿವಃ |

ನಾಮಾನೀಮಾನ್ಯಹೋ ಶುದ್ಧಚಿದ್ರೂಪಸ್ಯೈವ ಕೇವಲಂ ||

ಅರ್ಥ:- ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ, ಚಿದಾತ್ಮಾ, ಸರ್ವದೃಷ್ಟಾ ಮತ್ತು ಶಿವನೆಂಬ ಈ ಸಮಸ್ತ ನಾಮಗಳು ಅದೇ ಶುದ್ಧ ಚಿದ್ರೂಪವಿವೆ.--ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನತರಂಗಿಣಿ

೨. ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರ

೧. ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರ ಎಂದರೇನು ? ವಿಧಿ ನಿಯಮವೇನು ?

ಪೂಜೆ, ದಾನ, ವ್ರತ ದೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವುದು, ಅರ್ಹನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಹೆಗ್ಗುರುತೇ ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರ. ಇದು ಸಪ್ತ ಪರಮಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತೀಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಎಂಟನೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಪ್ರತೋಪ ನಯನವೆಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಗುರುಗಳಿಂದ ರತ್ನತ್ರಯ ಸೂತ್ರವೆಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಈ ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಜನಿವಾರ, ಜನದಾರ ಎಂದೂ ಹೆಸರಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ದಾರ ದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 3 ಸೂತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶನ, ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ, ಸಮ್ಯಕ್ ಚಾರಿತ್ರಗಳೆಂಬ ರತ್ನತ್ರಯ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ದ್ರವ್ಯರೂಪದ ರತ್ನತ್ರಯ ಧಾರಣೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಈ ಮೂರು ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ಮೂರು ಮೂರು ಎಳೆಯ ಮೂರು ಮೂರು ದಾರಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. 3 X 3 X 3 ಸೇರಿ 27 ಎಳೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಜನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 27 ಎಳೆಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮ್ಯಗ್ ದೃಷ್ಟಿಯಾದನೆಂದು ಭಾವನೆ. ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತ ವಾಗಿರುವ 27 ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಆ 27 ತತ್ತ್ವಗಳೆಂದರೆ :-

- ಷಡ್‌ದ್ರವ್ಯ - 6 : ಜೀವ, ಪುದ್ಗಲ, ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮ, ಆಕಾಶ, ಕಾಲ.
 ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ-5 : ಜೀವ, ಪುದ್ಗಲ, ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮ, ಆಕಾಶ.
 ಸಪ್ತತತ್ತ್ವ - 7 : ಜೀವ, ಅಜೀವ, ಆಸ್ರವ, ಬಂಧ, ಸಂವರ, ನಿರ್ಜರೆ, ಮೋಕ್ಷ .
 ನವಪದಾರ್ಥ - 9 : ಜೀವ, ಅಜೀವ, ಆಸ್ರವ, ಬಂಧ, ಸಂವರ, ನಿರ್ಜರೆ, ಮೋಕ್ಷ, ಪುಣ್ಯ, ವಾಪ.

ಹೀಗೆ 6+5+7+9 ಸೇರಿ 27 ತತ್ತ್ವಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಜೈನಧರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇವುಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟಿರುವುದರ ಸಂಕೇತವೇ 27 ಎಳೆಗಳುಳ್ಳ ಜನಿವಾರ,

ಮೂರು ದಾರಗಳು ಜನದೇವ, ಜನವಾಣಿ, ಜನಗುರುಗಳನ್ನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಿವಾರ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ದ್ವಿಜರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಾರಿತ್ರ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯ ಶಾಂತಿಸಾಗರ ಮಹಾರಾಜರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಜನಿವಾರ ಧಾರಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜನಿವಾರವು ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿಯ ಚಿನ್ನೆಯೆಂದೂ, ವ್ರತಧಾರಣೆಯ ಗುರುತೆಂದೂ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ವೃಷಭನಾಥರು ಸ್ವಯಂ ತನ್ನ ಸುಪುತ್ರ ಭರತನಿಗೆ ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರ ಧಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ರತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ.

ತಾಯಿ ಗರ್ಭದಿಂದ ಜನಿಸುವುದು ಒಂದು ಜನ್ಮ. 8 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಜನಿವಾರ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಎರಡನೆಯ ಜನ್ಮ. ಈ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡವರು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು, ಪಾಲಿಸಲು ಅರ್ಹನಾದ ನೆಂದೂ, ಜನಪೂಜೆ, ವ್ರತ, ನೇಮ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಮತ್ತು ದಾನ ಕೊಡಲೂ ಪಾತ್ರನಾದನೆಂತಲೂ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದಾನ ಕೊಡಲು ಅರ್ಹ ನಾದನೆಂದೂ ಜನಿವಾರದ ಧಾರಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ.

೨. ಯಾರಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಳೆಯುಳ್ಳ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು ?

ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು, ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಎರಡು, ಅವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಒಂದು ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಜನಿವಾರ ಧಾರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವ್ರತಧಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಈ ಧರ್ಮ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು, ಪಾಲಿಸಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಿತನಾದವನು ಎರಡು ದಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಆಕೆಯು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಹಕರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ-ದಾನ-ವ್ರತ-ನೇಮ-ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸಹಭಾಗಿಗಳೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರವು ಶ್ರಾವಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರಾವಕರ ಷಟ್‌ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು

ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ವ್ರತೋಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ವ್ರತೋಪನಯನದಂದು ಗುರುಗಳು ಅಣುವ್ರತಗಳನ್ನು, ಅಷ್ಟಮೂಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಹೇಳಿ, 'ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ನೀನು ಧರಿಸಿದ್ದೀಯೆ, ಅವನ್ನು ಪಾಲಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಣಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ, ಬಿಡದೆ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಜಪ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರಾವಣಾಚಾರದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸೂಚನೆ ಇದು.

“ಓಂ ನಮೋ ಅರ್ಹತೇ ಭಗವತೇ ಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಮನ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರರೂಪಿ ರತ್ನತ್ರಯ ಸೂತ್ರ ಧಾರಣಂ ಕರೋಮಿ. ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಯುವರಾಜ ಪದ ಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ರತ್ನತ್ರಯ ಮಹಾಸೂತ್ರಂ ಕಂತಾಭರಣಮಸ್ತು ಮೇ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಕರ್ಮ ಪರ್ವದ ದಿನ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿ, ತತ್ಪಾರ್ಥಸೂತ್ರವನ್ನು ಓದಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಜನಿವಾರ ಧಾರಣೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಇದೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ, ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಧಿ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.

ವೃಷಭನಾಥರ ಹಿರಿಯ ಪುತ್ರ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಶ್ರಾವಣ 11ನೇ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ರತಿಕರೆಂಬ 2ನೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರ ಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ಹರಿದರೆ ಹೊಸದನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಸೂತಕ-ಪಾತಕ ಮತ್ತು ಅಪವಿತ್ರವಾದಾಗ ಹಳೇದಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೊಸದಾರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ, ಮುನಿಗಳಿಗೆ ರತ್ನತ್ರಯಸೂತ್ರವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮಃ ಶ್ರೀ ವರ್ಧಮಾನಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಭಾಸಿನೇ ।
 ಸರ್ವಭಾಷಾಮಯೀಭಾಷಾ, ಪ್ರವೃತ್ತಾಯನ್ಮುಖಾಂಬುಜಾತ್ ॥
 --ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ, ಭಟ್ಟಾಕಲಂಕದೇವ.
 ಯಾವ ದೇವನ ಮುಖವೆಂಬ ತಾವರೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ಮಾತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ ವರ್ಧಮಾನ ಜನರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು.

೪ ನೀರು ಶೋಧಿಸಿ-ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ

೧. ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಏಕೆ ಕುಡಿಯಬೇಕು ?

ಯಾವುದೇ ಜಲಾಶಯದಿಂದಾಗಲೀ, ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ನಳದ ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ 2 ಪದರ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಶೋಧಿಸದಿದ್ದ ಒಂದು ಹನಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 36,450 ತ್ರಸ ಜೀವಗಳು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಗಳನ್ನು ದುರ್ಬೀನಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವರು. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಜೀವಜಂತುಗಳಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಜಲಗಾಲನವೆಂಬುದು ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾಪಾಲನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಲೋಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಶೋಧಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದೂ ಶಾಖಾಹಾರದ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿದೆ. “ವಸ್ತಂ ಪೂತಂ ಜಲಪಿಬೇತ್” ಎಂದರೆ ವಸ್ತದಿಂದ ಸೋಸಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಸ,

ಕಡ್ಡಿ, ಮಣ್ಣು, ಧೂಳು, ಕೆಸರು, ಕಶ್ತುಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಾಣುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ರೋಗಾದಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಸೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹನಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರೂ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸೋಸಿ, ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅದೇ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಜೀವಾಳವನ್ನು ನೀರು ತಂದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕು. ಆಗದಿದ್ದರೆ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ನಲ್ಲಿಗೇ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇದು ಅಹಿಂಸಕನ ಲಕ್ಷಣ. ಸೋಸಿ ಇಟ್ಟ ನೀರು 48 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಸೋಸಿ ಕಾಯಿಸಿದ ನೀರು 24 ಗಂಟೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ, ಭೇದನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಾಗಲೀ ಶೋಧಿಸಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸೊಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ, ಕಾಳು, ಹಿಟ್ಟು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಅಹಿಂಸಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಹಾಲನ್ನೂ ಸೋಸಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತು, ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡದಂತಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉತ್ತಮ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಸತ್ಯ.

ತನ್ನೊಳಗೆ ತನ್ನ ನೋಳು ಋಷಿಗನ್ನರ ನೋಟಮದೇಕೆ ಚಿದ್ಗಣೋ- |
ತನ್ನ ಸುಧಾನ್ನಮುಣ್ಣು ಮುನಿಗೊಳ್ಳುಣಿಸೆಂಬ ವಿವಕ್ಷೆಯೇಕೆ ಸಿ- ||
ದ್ವಂ ನಮ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಮಿರೆ ಬೇರ್ನುಡಿಯೇಕೆ ನಿಜಾತ್ಮ ರೂಪದೋಳ್ |
ನಿನ್ನೊಡನಾಡುವಂಗಳಿದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳೇಕಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಾ ||

ಆರ್ಥ:- ತನ್ನೊಳಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗೆ ಬೇರೆ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ ಚಿತ್ ಆನಂದರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಶ್ರಮಿಸುವ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡುವ ಮುನಿಗೆ ಬೇರೆ ಭೂರಿಭೋಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಸೆಯೇಕೆ ? 'ಓಂನಮಃ ಸಿದ್ಧೇಭ್ಯಃ' ಎಂಬ ನುಡಿ ಸದಾ ನಾಲಿಗೆಯಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳೇಕೆ ? ನಿತ್ಯ ತನ್ನೊಳು ನಿಂದು ನಿನ್ನನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸುವ ಪರಮಾರ್ಥಿಗ ಬೇರೆ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

೫ ಭೋಜನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜೈನರು

೧. ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬಾರದು ಏಕೆ ?

ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ಯಾಗವೆಂಬುದು ಒಂದು ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಸ ವ್ರತವೆನ್ನುವರು. ಯಾರು ಅಹಿಂಸಕರೋ, ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳೋ, ಪ್ರಾಣಿದಯಾ ಪಾಲಕರೋ ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಇತರ ಜೀವರಾಶಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಉಳಿಸುವಂಥದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ "ನೀನೂ ಬದುಕು ಇತರರೂ ಬದುಕಲು ಬಿಡು" ಎಂಬ ಧರ್ಮಘೋಷಣೆಯ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಹೇಯ-ಉಪಾಧೇಯ, ಒಳ್ಳೆಯ-ಕೆಟ್ಟ, ಹಿಂಸೆ-ಅಹಿಂಸೆಯ ಅರಿವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಿವಿನಿಂದ ತನ್ನ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೀವಿಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡವಿರಲಿ ಅವೆಲ್ಲಾ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾವು-ನೋವು-ದುಃಖ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸುವ, ಬದುಕನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ಯಾಜ್ಯವಿದೆ.

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರಣ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹುಳು-ಹುಪ್ಪಟೆ, ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಾದಿಗಳ ಓಡಾಟ-ಹಾರಾಟ-ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಾಣುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನದ ನಂತರ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಹಲನೆ-ಚಲನೆ ಆಗಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸುವುದರಿಂದ-ಅಡಿಗೆ-ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜೀವಹಿಂಸೆ ಆಗುವುದು. ದೀಪದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹುಳು, ಕ್ರಿಮಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಜೈನಧರ್ಮವು ಅಹಿಂಸಾ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ದಯಾ ಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ಯಾಗ ಧರ್ಮಪಾಲನೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನದಿಂದ ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜೈನರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸಮರ್ಥರೂ, ರೋಗಿಗಳೂ ಆದ ಗೃಹಸ್ಥರು ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು, ನೀರು, ಔಷಧ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಆಜನ್ಮಪರ್ಯಂತ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವರಿಗೆ ಈ ವಿನಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ.

+++++

೬ ಜೈನಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

೧. ಜೈನಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರುಯಾರು ಏನುಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ?

ಜನರಲ್ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಎಂಬುವರು "ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಯಂತ ಸಂಘಟಿತವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮವೊಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು, ಅದು ಜೈನಧರ್ಮವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ." ಸಿಂಧೂತೀರದಲ್ಲಿ ಹರಪ್ಪಾ ಮತ್ತು ಮೊಹೆಂಜೊ ದಾರೊಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಜೈನಧರ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಜಿನೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಶಬ್ದವ್ಯುಷಭನಾಥರ ಮೂರ್ತಿ, ಲಾಂಛನ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ|| ಪುರಹರ ಎಂಬವರಿಗೆ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಶಾಸನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರಂತೆ ಅದು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯುಷಭದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ದಾನ ಕೊಡುವ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಖಂಡಗಿರಿ ಉದಯಗಿರಿಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಖಾರವೇಲನು ಬರೆಸಿದ 2150 ವರ್ಷದ ಶಿಲಾಲೇಖ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯುಷಭದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಿದೆ. ಭಗವಾನ್ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥರೂ ಕೂಡ ಜೈನಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲ. ಅವರಿಗಿಂತ ಬಹು ಹಿಂದೆಯೇ ಜೈನಧರ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿತ್ತು ಎಂದು ಡಾ|| ಹರ್ಮನ್ ಯಾಕೋಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾರದ ಪುರಾಣ, ಪ್ರಭಾಸ ಪುರಾಣ ದಲ್ಲೂ ಭರತಚಕ್ರಿ, ವ್ಯುಷಭನಾಥರ ವಿಷಯವಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ದಾರ್ಶನಿಕರಾದ ಸರ್ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣಣ್ ರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಋಷಭನಾಥರ, ಅಜಿತನಾಥರ, ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಲ್ಲೂ ವ್ಯುಷಭನಾಥರ ವಿಷಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮವು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

'ಓಂ ವೃಷಭಃ ಪವಿತ್ರಂನಗ್ನ ಪರಮಂ' ಎಂದು ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲೂ, 'ಅರ್ಹನ್ನಿತ್ಯ ಜೈನ ಶಾಸನರತಾ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ "ಯುಗಾದೌ ಪ್ರಥಮೋಜನಃ" ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾಗವತದ ಪಂಚಮ ಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ "ನಾಭಿರಾಜ ಮನು ಮರುದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಪೂರ್ವಜನೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಮನೋಹರನೂ ಆದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನು" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣದ ದ್ವಿತೀಯಾಂಶ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ "ಋಷಭಾತ್ ಭರತೋಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಪುತ್ರಃ" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಋಷಭನಾಥರ, ನೇಮಿನಾಥರ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥರ ವಿಷಯ ಬಂದಿದೆ.

"ಜೈನಧರ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದುದು" ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೆಂಬ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ನನಗೆ ಜೈನಧರ್ಮದ ಉಪದೇಶಗಳು ಬಹಳ ಹಿಡಿಸಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸತ್ತ ನಂತರ ಜೈನಧರ್ಮಿಯನಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಎನಿಸಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಮದ್ಯ, ಮಾಂಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಜೈನಧರ್ಮವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ" ಎಂದು ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ಜೈನಧರ್ಮ ಅಹಿಂಸಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮಹತ್ವದಿಂದ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವಾಗಲು ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ," ಎಂದು ಡಾ|| ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ಜೈನಧರ್ಮವು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅಸಂಭವ"ವೆಂದು ಮೇಜರ್ ಜನರಲ್ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ಅರ್ಹಂ ಇದಂ ದಯಸೇ ವಿಶ್ವಮಯಂ" ಎಂದು ಪೊ|| ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ವೇದತೀರ್ಥರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ಜೈನಧರ್ಮವು ಅನಾದಿಯಿಂದ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರಗಳಿವೆ." ಎಂದು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಮೊಹಂಜೋದಾರೋವಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮವು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದರೆ ಜಗತ್ತು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ” ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಮಿಶ್ರಜೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಜೈನಧರ್ಮವು ಒಂದು ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತವುಳ್ಳ ಮತವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಡಾ|| ಹರ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಜಾಕೋಬಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಧರ್ಮ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ ವಾದ ತತ್ವ” ಎಂದು ಡಾ|| ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೂರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಜೈನಧರ್ಮವು ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಚತಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.” ಎಂದು ಎಚ್.ಪಿ. ಟಿಸ್ಸಿಟೋರಿ ಇಟಲಿ ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ವಾದುದೂ, ಅಹಿಂಸಾ ಪ್ರಧಾನವಾದುದೂ, ಉತ್ತಮವಾದುದೂ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಜೈನಧರ್ಮವು ಯಾವುದಾದರೂ ಧರ್ಮದ ಶಾಖೆಯೇ ?

ಇಲ್ಲ, ಜೈನಧರ್ಮವು ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಗಳ ಶಾಖೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧರ್ಮವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಸಹಕಾರಿ ಭಾವದಿಂದ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುದಪರಿಚಿದಾನು ಭೂದಾ ಸವ್ವಸ್ಸವಿ ಕಾಮಭೋಗ ಬಂಧಕಹಾ |
 ಏಯತ್ತಸ್ಸುವಲಂಬೋ ಇವರಿ ಇಸುಲಹೋ ವಿಹತ್ತಸ್ಸು ||
 ಕಾಮಭೋಗ ಬಂಧದ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪರದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನನಾದ ಆತ್ಮನ ಏಕತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಭವವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.
 --ಸಮಯಸಾರ

೨ ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ

- ಇದು ಜಗದೊಳತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಗಳೇ ಮೂಲವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಸರ್ವೋದಯವೆಂಬ ತೀರ್ಥವಾಹಿನಿ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೧||
- ಇದು ವೃಷಭಾದಿ ವರ್ಧಮಾನರು ತಿಳಿಸಿ ಪೇಳಿದ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಮಹಾತ್ಯಾಗಿ ಬಾಹುಬಲಿಸ್ವಾಮಿ ತೋರಿದ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೇ ಸುಖ, ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಶಾಂತಿ
 ಎಂದಿಹ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೨||
- ಇದು ಅರಿಹಂತ ಜಿನಸಿದ್ಧ ಪದವಿದಾಯಕ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಆಚಾರ್ಯರುಪಾಧ್ಯಾಯರು ನಂಬಿ ನಡೆಸುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಸರ್ವ ಸಾಧುಗಳೆಲ್ಲ ನಂಬಿ ನಡೆಯುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೩||
- ಇದು ನಿಜವಾದ ದೇವ ಗುರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ತೋರಿದಾ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಭವ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಸಾತ್ವಿಕ ನಡೆನುಡಿಯ ಕಲಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೪||
- ಇದು ವ್ರತ ನೇಮ ನಿಯಮಗಳ ವಿಧಿಯ ಪೇಳಿದ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ನೀರ ಶೋಧಿಸಿ ಬಳಸಿರೆನ್ನುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿರೆನ್ನುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೫||
- ಇದು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೋಧಿಪ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಪತಿತನನು ಪಾವನವ ಮಾಡುವಂತಹ ಧರ್ಮ |
- ಇದು ಪಾಪ ನಾಶವ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ನೀಡುವ ಧರ್ಮ |
- ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ||೬||

ಇದು ಮುನಿಗಳ ಮತ್ತೆ ಶ್ರಾವಕರ ಆಚಾರ ತಿಳಿಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಧ್ಯಾನ ಅಧ್ಯಯನಗಳೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಧ್ಯಾನ ಪೂಜಾ ಶೀಲೋಪವಾಸಗಳ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೭॥

ಇದು ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನು ಸಾರಿ ಪೇಳುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಶುಭಾಶುಭ ಶುದ್ಧ ಭಾವನೆಯ ಫಲ ಪೇಳುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಅನೇಕಾಂತ ಸ್ಯಾದ್ವಾದ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಯ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೮॥

ಇದು ಸದಾಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಆತ್ಮ ಧರ್ಮವ ತೋರಿ ಕರ್ಮ ಕಳೆಯುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೯॥

ಇದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳ ನೀಡಿಕೆ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದ ನೀತಿ ಸಾರಿದ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಜನಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಥ ತೋರಿ ನಡೆಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೧೦॥

ಇದು ಸ್ವಧರ್ಮದಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಪರಧರ್ಮದಲಿ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಕಲಿಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಶಾಂತಿ ಸುಖವನು ಬಯಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೧೧॥

ಇದು ನೀನೂ ಇರು ಮತ್ತಿತರರೂ ಇರಲು ಬಿಡು ಎನ್ನುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಉಪಕಾರ ಭಾವದೊಳು ಬಾಳಿರನ್ನುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ವೈರವಂ ಬಿಡಿಸಿ ಮೈತ್ರಿಯನು ಬೆಳೆಸುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೧೨॥

ಇದು ಮಿಥ್ಯೆಯನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವಂ ನೀಡುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಉತ್ತಮಕ್ಷಮಾದಿ ದಶಧರ್ಮವರುಹಿದ ಧರ್ಮ ।

ಇದು ನಂಬಿ ತಿಳಿದಾಚರಿಸುವಗೆ ಸುಖ ನೀಡುವ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೧೪॥

ಇದು ಜೀವಿಗಳ ಮೋಹವಂ ಬಿಡಿಸಿ ಕಷ್ಟಾಯಗಳ ಕಳೆವ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಕರ್ಮ ಶತ್ರುವ ಗೆದ್ದ ಜಿನರು ಪೇಳಿದ ಧರ್ಮ ।
ಇದು ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರವಾದ ಸುಭದ್ರ ಮಂಗಲ ಧರ್ಮ ।
ಇದೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಹ ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮ ॥೧೫॥

ಹೀಗೆ ಸರ್ವವಿಧದಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಜೀವ ಹಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ.

ಸುಜ್ಞಾನ ಸೂರ್ಯೇಣ ಜನಾಂತರಾಯ
ಕರ್ಮಾಂಧಕಾರಂ ಪ್ರವಿನಾಶಯಿತ್ವಾ ॥
ಯೋ ಸನ್ಮತಿತ್ವಂ ಯುತ ಸನ್ಮತೀಶಃ ।
ಸಸನ್ಮತಿಂ ವೀರಜಿನಃ ಕ್ರಿಯಾನ್ಸಃ ॥

--ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಕೇವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಕರ್ಮಗಳೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಸನ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ವೀರಜಿನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಹತ್ತಿಸು ಐರಾವಣಮಾಹುಣಾತೇ । ಸೇಹೋ ಮಿಗಾಣಂ ಸಲಿಲಾಣ ಗಂಗಾ ॥
ಪಕ್ಷೀಸುಯಾಗರುಲಂ ವೇಣುದೇವೇ । ಉವ್ಯಾಣ ವಾದೀಣಹಣಾಯ ಪುತ್ರೇ ॥

--ಸುಧರ್ಮ, 1-6-21, ಸೂಯಗಡೋ.

ಹೇಗೆ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯೂ, ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣುದೇವನ ಗರಡನೂ, ಆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಐರಾವತವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೋ ಹಾಗೆ ನಿರ್ವಾಣವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾವೀರರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು.

ಜೋ ಹೇಸುಣಾವ ಜಹ ವೀಸ ಸೇಣೇ । ವುಪ್ಪೇಸು ವಾ ಜಹ ಅರವಿಂದಮಾಹು ॥
ಖತ್ತೀಣ ಸೇಟ್ಟೀ ಜಹದಂತವಕ್ಕೇ । ಇಸೇಣ ಸೇಟ್ಟೀ ತಹವದ್ಧಮಾಣೇ ॥

--ಸೂಯಗಡೋ, 1-5-22.

ಹೇಗೆ ಯೋಧರಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವನೂ, ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದವೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ದಂತ ವಾಕ್ಯನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೋ, ಅದೇರೀತಿ ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾವೀರರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು.

೮ ಜೈನಧರ್ಮ ಲಾಂಛನ

೧. ಇದು ಏನು ?

ಇದು ಜೈನಧರ್ಮದ ಲಾಂಛನ. ಅಂದರೆ ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ. ಇದು ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ, ಸರ್ವೋದಯ ತೀರ್ಥದ, ಅಹಿಂಸೆ, ತ್ಯಾಗದ ಪ್ರತೀಕ. ಇದು ಜೈನಧರ್ಮದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತ್ರಿಲೋಕಾಕೃತಿ.

೨. ತ್ರಿಲೋಕಾಕೃತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವ ವಾಕ್ಯ ಯಾವುದು ? ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

ತ್ರಿಲೋಕಾಕೃತಿಯ ಕೆಳಗೆ "ಪರಸ್ಪರೋಪಗ್ರಹೋ ಜೀವಾನಾಮ್" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಧರ್ಮ ಸೂತ್ರ. ಇದು ಜೈನಧರ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥವಾದ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವಿಗಳ ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಸಂದೇಶವಿದು. ಪರಸ್ಪರ ವೈರ-ವಿರೋಧವನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬಾಳಿದರೆ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ಈ ಸಂದೇಶವು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಬುನಾದಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ ಭಾವ ಅಡಗಿದೆ.

೩. ಹಸ್ತದ ಗುರುತಿನ ವಿಷಯವೇನು ?

ತ್ರಿಲೋಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಒಳಗೆ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತದ ಚಿಹ್ನೆ ಇದೆ. ಅಂಗೈ ನಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವೂ ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಅಹಿಂಸಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದವೂ ಇದೆ. ಲೋಕದ ಕೆಳ ಭಾಗ ನರಕಲೋಕ, ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವಿಗಳು ದುಃಖದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯಂತ

ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆ ದುಃಖೀ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯದಾನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಧರ್ಮದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರುವ ಅಭಯಹಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಧರ್ಮಚಕ್ರದಂತೆ ಇದೆ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ಅಹಿಂಸೆ. ಅಹಿಂಸಾ ಪಾಲನೆಯೇ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗೆ ದಾರಿ. ಪತಿತರನ್ನೂ ದೀನದಲಿತರನ್ನೂ, ದುಃಖಿಗಳನ್ನೂ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಅಭಯಹಸ್ತವಾಗಿದೆ.

೪. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ವಿಷಯವೇನು ?

ಲೋಕದ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಸ್ವಸ್ತಿಕದ ಗುರುತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಮಂಗಲ ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಲಾಂಛನವೂ ಕೂಡಾ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಚತುರ್ಗತಿರೂಪ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಜೀವಿಗಳ ಭವತಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜೈನವೇದಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅನುಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಕೀತವೂ ಆಗಿದೆ.

೫. ಸ್ವಸ್ತಿಕದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಮೂರು ಚುಕ್ಕೆಗಳ ವಿಷಯವೇನು ?

ಸ್ವಸ್ತಿಕದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಅದು ರತ್ನತ್ರಯದ ಸಂಕೀತ ವಾಗಿದೆ. ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ, ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ, ಸಮ್ಯಕ್ಚಾರಿತ್ರ ಎಂಬಿವೇ ಮೂರು ರತ್ನ ಗಳು. ಅಂದರೆ ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವ ಉತ್ತಮವಾದ ನಡವಳಿಕೆ ಇವು ಗಳಿಂದ ಜೀವನು ದುಃಖದಿಂದ ಚತುರ್ಗತಿ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ನಿಮ್ಮದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಮೂರು ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಸಂದೇಶ.

೬. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿ ಮತ್ತುದರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಚುಕ್ಕೆಯಿದೆ. ಅದರ ವಿಷಯವೇನು ?

ಲೋಕದ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ಸಿದ್ಧಲೋಕವಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೇ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿ. ಸರ್ವ ಕರ್ಮಗಳ ಕ್ಷಯವನ್ನು ಯಾರು ತನ್ನ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ರತ್ನತ್ರಯ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಮುಕ್ತ ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಆತ್ಮನು ಪರಮ ಪಾವನ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ

ಸ್ವರೂಪನಾದ ಸಿದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ ಲೋಕದ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿದ್ಧಲೋಕ ವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ-ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆತ್ಮಿಕ ಸುಖಾನಂದವನ್ನು ಅನು ಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ರೀತಿ ಸಿದ್ಧಾತ್ಮನ ಗುರುತನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಆ ಅರ್ಥಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ಒಳಗಿರುವ ಚುಕ್ಕೆಯ ಸಂಕೇತ.

೮. ಈ ಲಾಂಛನದ ಮುಖ್ಯ ಸಂದೇಶವೇನು ?

ಪತಿತನು ಪಾವನನಾಗಿ, ಆತ್ಮನು ಮಹಾತ್ಮನಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಧರ್ಮಬೋಧೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಸ್ವರೂಪವೇ ಈ ಧರ್ಮ ಲಾಂಛನದ ಸಂದೇಶ.

೯. ಈ ಧರ್ಮ ಲಾಂಛನದ ನೀತಿ ವಾಕ್ಯ

ಶ್ರೀ ವೀತರಾಗಾಯ ನಮಃ | ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ |
ಜೀಯಾತ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ |

“ಪರಸ್ಪರೋಪಗ್ರಹೋ ಜೀವಾ ನಾಂ”

ನೀನೂ ಬದುಕು, ಇತರರೂ ಬದುಕಲು ಬಿಡು, ಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಮನ, ಸಮ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ಸಮ್ಯಕ್ಚಾರಿತ್ರಗಳು ಸೇರಿ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಾರದು, ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡ ಬಾರದು, ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು, ಆತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬಾರದು, ದಾನ, ಪೂಜೆ, ಶೀಲ, ಉಪವಾಸಗಳು ಧರ್ಮದ ಆಚಾರಗಳು. ಇವನ್ನು ನಂಬಿ, ತಿಳಿದು, ಆಚರಿಸಿದರೆ ಜೀವನಿಗೆ ಇಹ-ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಅಹಮಿಕ್ಕೋ ಖಿಲುಸುದ್ಧೋ ಣಿಮ್ಮಮಠ ಕಾಣದಂಸಣ ಸಮಗ್ಗೋ |
ತಹ್ಮಿ ಠಿದೋ ತಚ್ಚಿತ್ತೋ ಸವ್ವೇ ಏದೇ ಖಿಯಂ ಕೇಮೀ ||

--ಸಮಯಸಾರ.

ನಿಶ್ಚಯನಯದಿಂದ ನಾಮ ಎಂಬ ಆತ್ಮತತ್ವವೇ ಶುದ್ಧನು. ಮಮತೆ ಇಲ್ಲದ ವನು, ಜ್ಞಾನ-ದರ್ಶನ-ಬಲ-ಸುಖಾನಂದಮಯನು ಎಂದು ವಿವೇಕಿಯು ತಿಳಿಯು ತಾನೆ. ಈ ಸ್ವಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಾಸ್ರವಗಳೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ.

೯ ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಂದೇಶ

“ಸತ್ವೇಷು ಮೈತ್ರಿಂ”

೧೦. ಈ ಚಿತ್ರದ ಸಂದೇಶವೇನು ?

ಈ ಚಿತ್ರವು ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವೀತರಾಗಿ ಯ ಮಹಿಮೆ. ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣರೂಪವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ, ಅಹಿಂಸಾ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ, ಅಹಿಂಸೆಯೇ ತಳಹದಿಯಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಭಗವಾನ್ ಜಿನೇಂದ್ರರು ವಿರಾಜಮಾನ ರಾಗಿರುವ ಧರ್ಮಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅಹಿಂಸೆಯ ವಾತಾವರಣವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಈ ಚಿತ್ರ. “ಸತ್ವೇಷು ಮೈತ್ರಿಂ” ಎಂಬುದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿತ್ರಭಾವನೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬೋಧೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಾದ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನೂ ಸಾರುವ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ “ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ” ಎಂಬ ಧರ್ಮದ ಘೋಷಣೆ ಇದೆ. ಇದು ಸುಖದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

‘ಶ್ರೀ ವೀತರಾಗಾಯ ನಮಃ’ ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮೆ ಇದೆ. ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಮೋಹ ರಹಿತನಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಜಿನೇಂದ್ರನ ಬಿಂಬವು ಉತ್ತಮ ವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೃಹದ್ ವೃಕ್ಷಗಳ

ನಡುವೆ ಇರುವ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪದ್ಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ನಿರ್ದೋಷರೂ, ವೀತರಾಗಿಗಳೂ, ಸರ್ವಜ್ಞರೂ, ಹಿತೋಪದೇಶಿಗಳೂ ಆದ ಅರಿಹಂತರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಈ ಮೂರ್ತಿ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದೆ, ಅಂದರೆ ಅನುಪಮವಾದ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವೆಂಬ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭೆಯು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿ ಸಕಲವನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವಂತಿದೆ. ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಹಿತವಾಗುವಂಥಹ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಾ ಇರುವಂತಿದೆ. ಸದಾ ಆತ್ಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಪರಿಗ್ರಹ, ಸಂಯಮ, ಸತ್ಯಗಳ ಬೋಧೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಿದೆ. ಜಿನೇಂದ್ರರು ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧುವೂ, ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕರೂ, ಕೋಮಲ ಹೃದಯರೂ, ಸರ್ವಜೀವ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಆಪ್ತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿರೂಪವೇ ಈ ಜಿನಬಿಂಬ.

ಆದರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಣಿವ್ಯಯವನ್ನು ವೈರ-ವಿರೋಧವನ್ನೂ, ರಾಗ-ದ್ವೇಷವನ್ನೂ, ಮೋಹ-ಮಮತೆಯನ್ನೂ, ಕ್ರೋಧಾದಿ ಕಷಾಯಗಳನ್ನೂ ಮರೆತು ಜಿನರ ಧರ್ಮಾ ಮೃತವನ್ನು ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಪಾನಮಾಡಿ ನಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಎದುರಿಗೆ ಜನ್ಮ ವೈರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು-ಹುಲಿಗಳು ಒಂದು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಹಸುವಿನ ಕೆಚ್ಚಲನ್ನು ಹುಲಿ ಮರಿಯೂ ಹುಲಿಯ ಕೆಚ್ಚಲನ್ನು ಹಸುವಿನ ಕರುವೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಆಹಾ ! ಇದೊಂದು ಮಹಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಮಹಿಮಾಕರವಾದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೈರ-ವಿರೋಧ, ಹೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಜೀವಾತ್ಮರು ಎಂಬ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಭಗವಂತನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಪವಿತ್ರ ಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ವೀತರಾಗಿಯ ಎದುರು ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ. ಆತ್ಮ ಆತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ.

ಆ ದಯಾಮಯನ ಸನ್ನಿಧಿಯ ಮಹಿಮೆಯೇ ಇಂತಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದವರು ಪರಮಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶವು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹುದು, ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದುದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನಂ ಜಯತಿ ಶಾಶ್ವತಂ

ಜೈನಧರ್ಮ ಬಾವುಟ

ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ, ಧರ್ಮದ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವೀತರಾಗತೆಯ ಮಹಿಮೆ.

ಇದು ಅಹಿಂಸೆಯ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ. “ನೀನೂ ಜೀವಿಸು ಇತರರೂ ಜೀವಿಸಲು ಬಿಡು” ಜೀವಿಗೆ ಜೀವಿ ನೆರವು ಎಂಬ ಭಗವಂತನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಸುಖ, ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಶಾಂತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ, ವೈರ-ತ್ಯಾಗದ, ಸ್ನೇಹ ಭಾವದ, ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯ, ಧರ್ಮ ಬೋಧಕವಾದ ಈ ಚಿತ್ರವು ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸೆ ತ್ಯಾಗಗಳ ಸಂದೇಶ ಸಾರಿದ ವೀತರಾಗನಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಅಹಮಿಕ್ಕೋ ಖಲುಸುದ್ಧೋ ದಂಸಣ ಕಾಣ ಮಇಓ ಸದಾವರೂವೀ |
ಣವಿ ಅತ್ತಿ ಮಜ್ಜವಿ ಅಣ್ಣಂ ಪರಮಾಣು ಮಿತ್ತಂ ಪಿ ||

--ಸಮಯಸಾರ.

ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಶುದ್ಧವಾದುದೆಂದರೆ ನನ್ನಾತ್ಮನೊಂದೇ. |
ನಾನು ಸದಾ ಜ್ಞಾನದರ್ಶನಮಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳ ಪರಮಾಣು |
ವಿನಷ್ಟೂ ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ.

೧೦ ಜೈನಧರ್ಮ ಧ್ವಜ

೧. ಜೈನಧರ್ಮ ಧ್ವಜ ಎಂದರೇನು ?

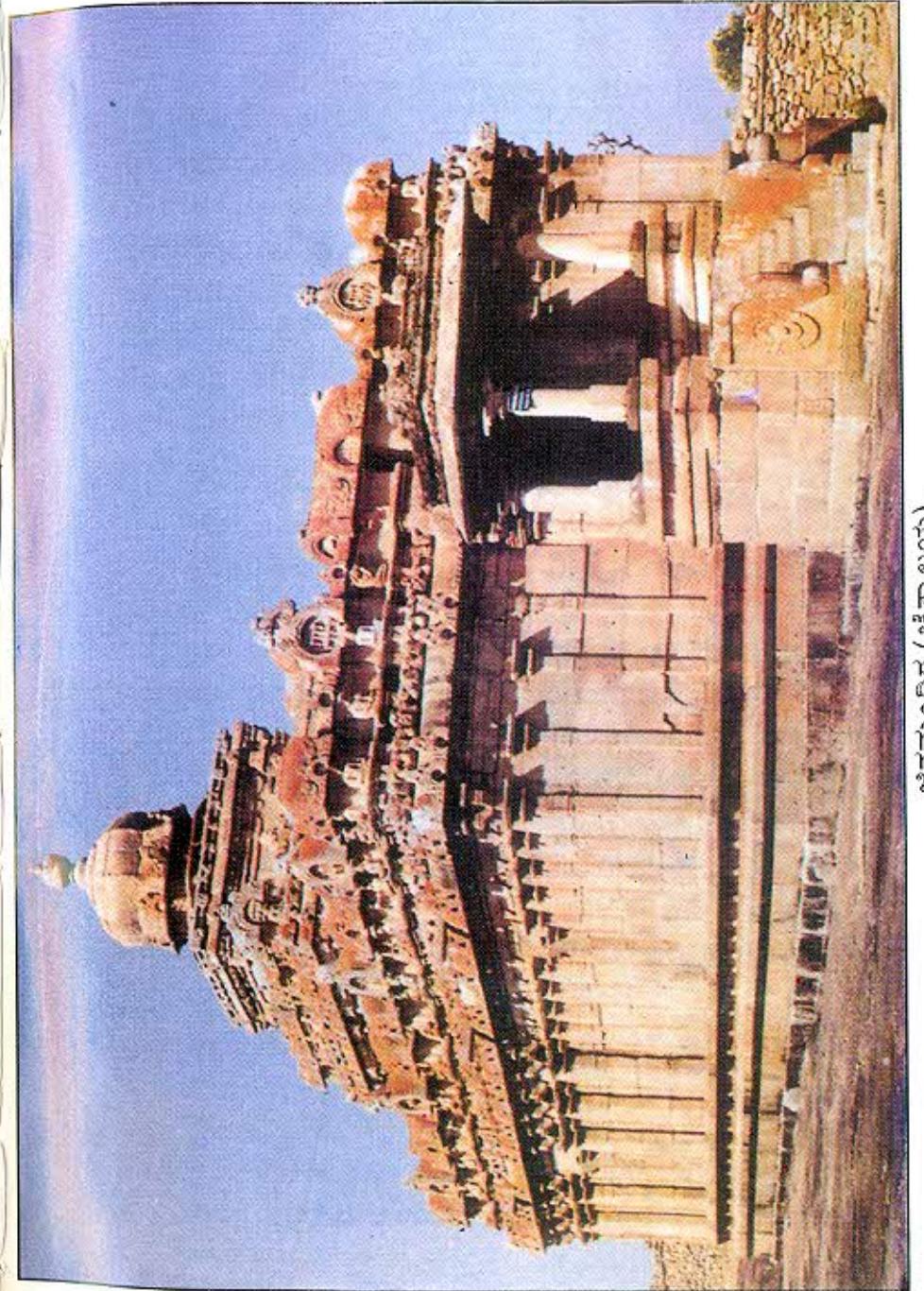
ಜೈನ ಧರ್ಮೀಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಧ್ವಜವಿದೆ. ಅದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದೆ.

ಈ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ. ಇವು ಧರ್ಮದ ಐದು ವ್ರತಗಳ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಇವು ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಅಚಾರ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಜೈನಧರ್ಮದ ಜೀವಾಳಗಳಾಗಿವೆ. ಇವನ್ನು ಶ್ರಾವಕರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ, ಮುನಿಗಳು ಪೂರ್ಣರೂಪವಾಗಿ ಯೂ ಪಾಲಿಸಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನೂ, ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪಂಚವರ್ಣಗಳ ಬಾವುಟದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತಿಕವೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಬಿಂದುಗಳೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯೂ ಅದರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಬಿಂದುವೂ ಇದೆ. ಸ್ವಸ್ತಿಕವು ಶುಭದ-ಧರ್ಮದ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಚತುರ್ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಸಂಸಾರೀ ಜೀವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಶುಭದ-ಧರ್ಮದ ಆಶ್ರಯ ಬೇಕಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸಾರದ ದುಃಖದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲು ರತ್ನತ್ರಯವೆಂಬ ಧರ್ಮದ ಪರಿಚಯ, ಆಶ್ರಯ, ಅವಲಂಬನೆ ಬೇಕು. ಅವೇ ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ-ಜ್ಞಾನ-ಚಾರಿತ್ರವೆಂಬ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಮೂರು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಧರ್ಮದ ನಂಬಿಕೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಪಾಲನೆಯೇ ರತ್ನತ್ರಯದ ಆಶ್ರಯ, ಧಾರಣೆ, ಅಲಂಬನೆ ಆಗಿದೆ. ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಶುದ್ಧನಾದ ಆತ್ಮನು ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸುವ ಮುಕ್ತಿಮಂದಿರದ ಗುರುತೆ ಈ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಮುಕ್ತಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿ, ನಿತ್ಯಸುಖಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ-ದರ್ಶನ-ಚೇತನನಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತನ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾವುಟವು ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಇದು “ಜೈನಂ ಜಯತು ಶಾಸನಂ” ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಾ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಧ್ವಜವು ಜನಮಂದಿರಗಳ ಮೇಲೆ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮಶಾಖೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಯ ಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ವಿಶ್ವಮೃತ್ತಿ, ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ, ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣ, ವಿಶ್ವೋದ್ಧಾರಕ, ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಅಹಿಂಸಾಪಾಲನೆ, ಸತ್ಯ, ನಡೆ-ನುಡಿ, ಕೈ-ಬಾಯಿಗಳ ಶುದ್ಧತೆ, ಶೀಲ ಪಾಲನೆ, ಅತ್ಯಾಸೆ ಇಲ್ಲದ ಸರಳ ಜೀವನದ ಗುರುತುಗಳಾದ ಪಂಚವ್ರತಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಬಾವುಟದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. “ಜೀಯಾತ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಾಥಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜಿನಶಾಸನಂ”.

ಜಿನಮಂದಿರ (ಚಿತ್ರಾಲಯ)

೧೧ ಜಿನಮಂದಿರ

೧. ಜಿನಮಂದಿರಗಳು ಯಾವುದರ ಸಂಕೇತ ?

ಜಿನಮಂದಿರಗಳೆಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಧರ್ಮ ಸಾಧನೆ, ಪುಣ್ಯಾರ್ಜನೆ, ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ, ಜಿನ ಮಂದಿರಗಳು ಜಿನಭಗವಾನರ ಸಮವಸರಣದ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ದರ್ಶನ, ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ, ಜಪ, ಧ್ಯಾನ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಮಾಡಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

೨. ಜಿನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಏನೇನಿರುತ್ತದೆ ?

ಜಿನಮಂದಿರದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ ಜಿನಬಿಂಬವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ ದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮಹಾಪ್ರಾತಿಹಾರ್ಯಗಳೂ, ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿಯರ ಬಿಂಬಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಜಿನಭಗವಂತನ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ಕೊಡೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಶಾಲೆ, ವಿಶಾಲವಾದ ನವರಂಗವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಬಂದು ಪೂಜೆ-ಆರಾಧನೆ-ಪುಂಜವಿಟ್ಟು, ದರ್ಶನ, ವಂದನೆ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರವು ದ್ವಾರಪಾಲರ ಸಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಮಾನಸ್ಸಂಭವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಗೋಪುರವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಧ್ವಜ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಳಗಡೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಜಿನವಾಣಿ-ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಜಿನಗುರುಗಳ ಚಿತ್ರಪಟ ಬಿಂಬಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಭಕ್ತರು ಜಿನದೇವ-ಜಿನವಾಣಿ-ಜಿನಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ, ಭಕ್ತಿ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೩. ನಾವು ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹೇಗಿರಬೇಕು ?

ಜಿನಮಂದಿರವು ಪರಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿರಬೇಕು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯ ಕಾಣಿಕೆ ಹಣ, ಹಣ್ಣು, ಪುಂಜದ ಸಾಮಾನು ಸಹಿತ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ಮೈಮೇಲೆ ಹಿಂಸಾ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಉಡುಪು-ಬೆಲ್ಟ್ (ಚರ್ಮ) ಮುಂತಾದವು ಇರಬಾರದು.

೪. ಜಿನಮಂದಿರವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ದೂರದಿಂದಲೇ ಜಿನಮಂದಿರದ ಗೋಪುರ, ದ್ವಜ, ಕಳಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟಕದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೃಷ್ಟಂ ಜಿನೇಂದ್ರ ಭವನಂ ಭವತಾಪಹಾರಿ |

ಭವ್ಯಾತ್ಮನಾಂ ವಿಭವ ಸಂಭವ ಭೂರಿ ಹೇತು |

ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಫೇನ ಧವಲೋಜ್ವಲ ಕೂಟಕೋಟಿ |

ನದ್ಧ ದ್ವಜ ಪ್ರಕರರಾಜ ವಿರಾಜಮಾನಂ ||

ಎಂದರೆ - ಭವಸಂತಾಪವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದೂ, ಭವ್ಯಾತ್ಮರಿಗೆ ಸಂಪದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದೂ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಶಿಖರ ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ದ್ವಜಗಳಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಜಿನಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ, ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

೫. ಜಿನಮಂದಿರದ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಜಿನಮಂದಿರದ ಅಂಗಳವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಿಂದ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಮಂದಿರದ ಎದುರಿಗಿರುವ ಮಾನಸ್ಥಂಭವನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು.

೬. ಮಾನಸ್ಥಂಭದ ದರ್ಶನದ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಜಿನಮಂದಿರದ ಎದುರಿಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಮಾನಸ್ಥಂಭವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಜಿನಬಿಂಬ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಬಿಂಬವಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಸ್ಥಂಭದ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನಕಷಾಯವು ಸ್ಥಂಭೀಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಮದಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿನಮ್ರ ಭಾವ-ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸತ್ತರಿಣಾಮದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜಂಜಾಟದ ಮಮತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಂತರ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನ,

ಪೂಜೆ, ವಂದನೆ, ಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು, ಶರೀರ ಹದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನಸ್ಥಂಭವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಕೈ ಮುಗಿದು "ಈ ಮಾನಸ್ಥಂಭವನ್ನು ನೋಡಿದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮದ, ಮಾನಕಷಾಯ, ದುರಿತ, ದುಗುಡ, ಅಶಾಂತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಲಿ" ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಜಿನಮಂದಿರವನ್ನು ಮೂರು ಸುತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಬೇಕು.

೭. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಈ ಜಿನಮಂದಿರವು ಮೂರೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಧರ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮ, ಜರಾ, ಮರಣವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶನ - ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪನಾದ ಜಿನೇಂದ್ರನು ಈ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ನನಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟಕದ ಮಿಕ್ಕ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಥವಾ "ಓಂ ಸಮ್ಯಗ್ ದರ್ಶನಾಯ ನಮಃ, ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ, ಸಮ್ಯಕ್ ಕಾರಿಯ ನಮೋ ನಮಃ" ಎಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಬೇಕು.

೮. ಜಿನಮಂದಿರದ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮವೇನು ?

ಜಿನಮಂದಿರದ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರಪಾಲರಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು "ಓಂ ಜಯ ಜಯ ನಿಃಸಹಿ ನಿಃಸಹಿ ನಿಸ್ಸಂಗೋಹಂ ಜಿನಾನಾಂ ಸದನಮನುಪಮಂ ತ್ರಿಪರಿತ್ಯೇತ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಗತ್ವಾ ನಿಷಿದ್ಯಾ ಚರಣ ಪರಿಣ ತೋಂತಃ ಶನ್ಯರ್ಹಸ್ತೇ ಯುಗ್ಮಂ ಫಾಲೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಮಮದುರಿತಹರಂ ಕೀರ್ತಯೇ ಶಕ್ರವಂದ್ಯಂ, ನಿಂದಾದೂರಂ ಸದಾಪ್ತಂ ಕ್ಷಯ ರಹಿತಮುಂ ಜ್ಞಾನ ಭಾನುಂ ಜಿನೇಂದ್ರಂ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಕೈ ಆಡಿಸಿ ನಮಿಸಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

"ಹೇ ಜಿನೇಂದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ನಿಃಸಂಗನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಲೀ, ಯಾವ ಪರಿಗ್ರಹವಾಗಲೀ, ಯಾವ ಮನಃ ಕ್ಲೇಶವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ವಂದಿಸಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

೯. ಒಳಗೆ ಹೋದನಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಜಿನೇಂದ್ರ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರುಷರು, ಬಲಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಂದಿಸಬೇಕು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗವಾಸನದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ದರ್ಶನಂ ದೇವದೇವಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಪಾಪ ನಾಶನಂ |

ದರ್ಶನಂ ಸ್ವರ್ಗ ಸೋಪಾನಂ ದರ್ಶನಂ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನಂ ||

ಚಿದಾನಂದೈಕರೂಪಾಯ ಜಿನಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ |

ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಾಯ ನಿತ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ||

ಅನ್ಯಥಾಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ |

ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರುಣ್ಯಭಾವೇನ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಎಂದು ಮುಂತಾದ ದರ್ಶನ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಸಾಲಿಗಿಟ್ಟಿರುವ ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತಂದ ಜಲದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಗಂಧದಿಂದ ಸ್ವಸ್ತಿಕ-ಶ್ರೀಕಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪುಂಜವನ್ನು ಇಡಬೇಕು.

ಈ ಮೊದಲು ತಾನು ಗಂಧಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಅರಹಂತರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಹಣೆಗೂ, ಸಿದ್ಧರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕಂಠದಲ್ಲಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಬಲಭುಜದ ಮೇಲೆ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಎಡಭುಜದ ಮೇಲೆ ಗಂಧ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಧರ್ಮೋ ಮಂಗಲ ಮುಕ್ತಿಂ ಅಹಿಂಸಾ ಸಂಜಮೋತಫೋ |
ದೇವಾತಿಶಂ ನಮಸ್ತಂತಿ ಜನ್ಯ ಧರ್ಮೇ ಸಯಾ ಮಣೋ ||

ಅರ್ಥ :- ಅಹಿಂಸೆ, ಸಂಯಮ, ತಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಧರ್ಮವೇ ಮಂಗಲಕರವಾದುದು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಇಂತಹ ಧರ್ಮಪಾಲಕನಿಗೆ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ಶರಣಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಣ್ಣಾಣ ವಿಶಾಸೋ ಶಾಣಡಿವಾರಯಸ್ತು ಉಪ್ಪತ್ತಿ |
ಪಡಿಸಮಯಂ ಅಸಂಖೇಜ್ಞಾ ಗುಣಸ್ಥೇಶ್ಚಿ ರಮ್ಯ ಣಿಜ್ಜರಾ ||

ಅರ್ಥ :- ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸೂರ್ಯನ ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಆತ್ಮನ ಗುಣಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಕರ್ಮ ನಿರ್ಜರೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯದ ಫಲ.

--ಸಮಣಸುತ್ತಂ.

೧೨ ಪುಂಜವಿಡುವ ಕ್ರಮ

೧. ಪುಂಜವನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇಟ್ಟು ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು?

ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಜಿನಗುರುಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರಿಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು. ಪುಂಜದ ಅಕ್ಷತೆ, ಹೂ, ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನುಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪುಂಜವಿಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಪುಂಜದ ಅಕ್ಕಿ ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಮಶದಿಂದ ಕೂಡಿರಬಾರದು.

ಜಿನಭಗವಂತನ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ, ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವಾಗ 5 ಪುಂಜವಿಡಬೇಕು. ಶ್ರುತ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ 4 ಪುಂಜಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ಗಣಧರರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಆರತಿ ಮಾಡುವಾಗ 3 ಪುಂಜಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ನವದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ 9 ಪುಂಜವನ್ನೂ ದಶಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 10 ಪುಂಜವನ್ನು, ಪೋಡಶಕಾರಣ ಭಾವನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 16 ಪುಂಜಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿಯರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ 3 ಪುಂಜವಿಡಬೇಕು. ನಂದೀಶ್ವರ ದ್ವೀಪದ 4 ದಿಕ್ಕುಗಳ 52 ಅಕೃತ್ರಿಮ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳ ಪುಂಜವಿಡಬಹುದು.

ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಪುಂಜ

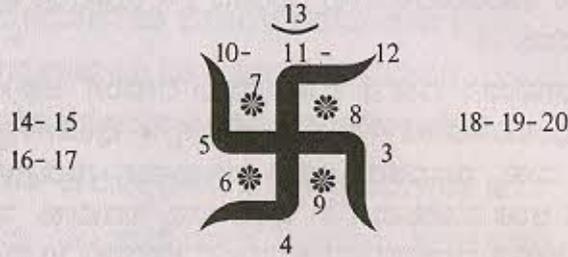
ರಯಣತ್ತಯಂ ಚ ವಂದೇ, ಚೋವೀಸ ಜಿಣಂ ಚ ಸವ್ವದಾ ವಂದೇ |
ಪಂಚ ಗುರೂಣಾಂ ಚ ವಂದೇ, ಚಾರಣ ಚರಣಂ ಸದಾ ವಂದೇ ||

ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ "ರಯಣತ್ತಯಂ ಚ ವಂದೇ" ಎಂದು ಅಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿಯೇ 3 ಬರೆಯಬೇಕು. ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ "ಚೋವೀಸ ಜಿಣಂ ಚ ಸವ್ವದಾ ವಂದೇ" ಎಂದು 24 ಬರೆಯಬೇಕು, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ "ಪಂಚಗುರೂಣಾಂ ವಂದೇ" ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಬಲ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ 'ಚಾರಣ ಚರಣಂ ಸದಾ ವಂದೇ' ಎಂದು 4 ಬರೆಯಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಪುಂಜವನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ-ಶಕ್ತಿ-ಸಮಯ-ಅವಕಾಶ ಇರುವುದೋ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇಡಬಹುದು. ಪುಂಜವಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೂ, ಲವಂಗ, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಬಾದಾಮಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಉತ್ತುತ್ತಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತದ್ದನ್ನು ಇಡಬಹುದು.

ಪುಂಜವಿಡುವಾಗ ಸದ್ಭಾವನೆ-ಆಸಕ್ತಿ-ಶ್ರದ್ಧೆ-ವಿನಯ ಇರಬೇಕು.
ದರ್ಶನ - ಪೂಜಾ - ಪುಂಜ

ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತಾವು ತಂದಿರುವ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಗಂಧದಿಂದ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ಬರೆದು (ಅದರ ಮೇಲೆ ಪುಂಜದ ಅಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸ್ವಸ್ತಿಕ, ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ಬರೆದು) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಪುಂಜವಿಡಬೇಕು. (ಸ್ವಸ್ತಿಕದ ಮಧ್ಯೆ ಅರಹಂತರು, ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧರು)

ನವದೇವತೆಗಳು :- 1. ಅರಹಂತರು 2. ಸಿದ್ಧರು 3. ಆಚಾರ್ಯರು
4. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು 5. ಸರ್ವಸಾಧುಗಳು 6. ಜಿನಧರ್ಮ 7. ಜಿನಾಗಮ 8.
ಜಿನಚೈತ್ಯ 9. ಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯೇಭ್ಯೋ ನಮೋನಮಃ ||

ರತ್ನತ್ರಯ :- 10. ಓಂ ಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಮನಾಯ ನಮಃ 11. ಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಮನಾಯ
ನಮಃ 12. ಸಮ್ಯಕ್ಚಾರಿತ್ರಾಯ ನಮೋ ನಮಃ | 13. ಓಂ ನಮಃ ಸಿದ್ಧೇಭ್ಯಃ||

ಶ್ರುತ :- 14. ಪ್ರಥಮಾನುಯೋಗ 15. ಚರಣಾನುಯೋಗ 16. ಕರ
ಣಾನುಯೋಗ 17. ದ್ರವ್ಯಾನುಯೋಗ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಸರಸ್ವತಿ ದೇವ್ಯೈ ನಮಃ||

18. 19. 20. ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಗಣಧರ ಪರಮೇಷ್ಟಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ||

೨. ನಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಜಿನಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ತೀರ್ಥಂಕರ ಮೂಲ ಸ್ವಾಮಿಯ, ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ, ಜಿನವಾಣಿಯ, ಗಣಧರರ ಅಷ್ಟವಿಧಾ ಚರ್ಚನೆ ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿಯರ ಉಪಚಾರ, ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಜಪ ಮಾಡಿ ಗಂಧೋದಕ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು “ಭೂಯಾತ್ ಪುನರ್ ದರ್ಶನಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದುರುಗಬೇಕು.

೩. ಪುಂಜವನ್ನಿಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಮನೋ ಚಂಚಲತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಉದಾರ ಭಾವನೆ ಬರುವುದು, ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಲೋಭಕಷಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು.

೪. ಜಿನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?

ಜಿನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಶುಭಭಾವ, ಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೌನವಿರಬೇಕು. ವಿನೀತರಾಗಿರಬೇಕು, ಮಾತಾಡಬಾರದು, ಸಾಂಸಾರಿಕವಾದ, ದುಃಖ ಕರವಾದ, ರಾಗದ್ವೇಷ-ಕಷಾಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂತಹ ಯೋಚನೆ ಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತರಬಾರದು. ಅದು ಸ್ವಚ್ಛ ಸ್ಥಳವಾದ್ದರಿಂದ ಗಲೀಜು ಮಾಡಬಾರದು, ಗದ್ದಲ ಮಾಡಬಾರದು. ಪೂಜೆ ಆಗುವಾಗ ಮೌನವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಪೂಜಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಲಿಸಬೇಕು, ಪೂಜೆ ನೋಡಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಪೂಜಾನಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಗುರುಗಳಿದ್ದರೆ ಪಂಡಿತ ರಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

೫. ಚೈತ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ

ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಸ್ಯ ನೇತ್ತಾರಂ, ಭೇತಾರಂ ಕರ್ಮ ಭೂಭೃತಾಂ |
ಜ್ಞಾತಾರಂ ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವಾನಾಂ, ವಂದೇ ತದ್ಗುಣ ಲಬ್ಧಯೇ ||

ಎಂದರೆ ಹೇ ಭಗವನ್, ತಾವು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರು ಕರ್ಮ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊಡೆದು ನಾಶಮಾಡಿವರೂ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೂ ಆ ಗುಣಗಳು ಬರಲಿ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತವಪಾದೌ ಮಮಹೃದಯೇ ಮಮಹೃದಯೇ

ತವ ಪಾದದ್ವಯೇ ಲೀನಂ |

ತಿಷ್ಠತು ಜಿನೇಂದ್ರ, ತಾವದ್ ಯಾವನ್ನಿರ್ವಾಣ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿ ||

ಅಂದರೆ ಹೇ ಜಿನೇಂದ್ರರೇ ತಮ್ಮ ಪಾದಗಳು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲಿ. ನನ್ನ ಹೃದಯವು ತಮ್ಮ ಪಾದದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಲಿ, ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುವವರೆಗೂ ಈ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಭೂಯಾತ್ ಪುನರ್‌ದರ್ಶನಂ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕು.

ಎಲ್ಲಿ ಜಿನಮಂದಿರ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದು ನಿತ್ಯಪೂಜೆ ನಡೆಯುವುದೋ ಆ ಊರಿಗೂ-ಶ್ರಾವಕರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು.

೬. ಜಿನಬಿಂಬ ದರ್ಶನದಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭವೇನು ?

ಜಿನಬಿಂಬವು ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸುಂದರವಾದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ವಿಧಿಗನುಸಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಜಿನಬಿಂಬವು ಪರಮ ವೀತರಾಗ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ನಗ್ನ ದಿಗಂಬರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ನಿರ್ವಿಕಾರ, ನಿರಾಡಂಬರವಾದ ಬಿಂಬವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಖಮುದ್ರೆ ಧ್ಯಾನಾರೂಢವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಪರಿಗ್ರಹದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತ್ಮ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಸುವಂತಹ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಜಿನಬಿಂಬವು ಅರಹಂತ, ಜಿನೇಂದ್ರ, ಕೇವಲಿ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಭಗವಂತ, ವೀತರಾಗ, ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ಪತಿತ ಪಾವನನನಿಸಿದ್ದು ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಅನುಪಮ ಜಿನಭಗವಂತರ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವು ದೂರವಾಗಿ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದರ್ಶಕನ ಚಿತ್ತ ನಿರ್ಮಲವೂ, ಪ್ರಶಾಂತವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮ ದರ್ಶನದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮತಾಭಾವ, ವೀತರಾಗತೆಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಲೌಕಿಕವು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾದರೂ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿನಬಿಂಬವು ನಿರ್ವಿಕಾರೀ ಶಿಶುವಿನಂತಹ ಭಾವ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಯಥಾ ಜಾತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬಿಂಬದ ದರ್ಶನದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ತವು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾದರೂ ಸ್ಥಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಂಸಾರ, ಶರೀರ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ವಸ್ತು, ಆಭರಣ, ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಹಜ ಸುಂದರ ರೂಪದ ಜಿನಬಿಂಬವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಕೆಲಹೊತ್ತಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತು ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಜಿನಬಿಂಬವು ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಅಪರಿಗ್ರಹ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಿಂಬದರ್ಶನದಿಂದ ಈ ಗುಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಶುದ್ಧ ಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪಾಪನಾಶವೂ, ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ, ದುಃಖಹರವೂ, ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ನಿಮ್ಮದಿಗಳ ಲಾಭವೂ ಆಗುತ್ತವೆ.

ಜಿನಮಂದಿರವು ಸಮವಸರಣ ಸದೃಶವೂ, ಜಿನಬಿಂಬವು ಅರಿಹಂತರ ಸಮಾನವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವನು ಭವ್ಯಾತ್ಮನೆಂದೂ, ತಾನು ಸಮವಸರಣದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆಂದೂ ಭಾಸವಾಗಿ ಸತ್ತರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವೂ ಆಗುವುದು.

೭. ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಆಗುವ ಫಲವೇನು ?

ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ಶುಭಭಾವದಿಂದ ಪುಣ್ಯಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜಿನಮಂದಿರ, ಜಿನಬಿಂಬ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ದ್ರವ್ಯಪುಣ್ಯದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಜಿನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಫಲ. ಎದ್ದು ಹೊರಟರೆ ಎರಡು ಫಲ, ಜಿನಮಂದಿರ ಕಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಫಲ, ಕಂಡು ಕೈ ಮುಗಿದರೆ ಎಂಟು ಫಲ, ತಪ್ಪದೆ ಒಳಪೊಕ್ಕರೆ ಹದಿನಾರು ಫಲ, ದರ್ಶನ, ಪೂಜಾ-ಸ್ತುತಿ-ವಂದನ, ಜಪ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಮೋಕ್ಷಫಲ.”

ಹೀಗಾಗಿ ಜಿನಮಂದಿರ-ಜಿನಬಿಂಬಗಳ ದರ್ಶನ, ಭಕ್ತಿ-ಭಾವ-ಪೂಜಾದಿಗಳಿಂದ ಇಹ-ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವುದು.

೮. ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರದ ಹಂತಗಳಾವುವು ?

ಆತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರದ ಹಂತಗಳು ೩ :-

೧. ದಾಸೋಹಂ
೨. ಸೋಹಂ
೩. ಅಹಂ ಭಾವಗಳು.

ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಧರ್ಮದಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ಅಹಿಂಸಾದಿ ವ್ರತಗಳೂ ಮತ್ತು ದಾನ ಪೂಜೆಗಳು ಹಾಗೂ ರತ್ನತ್ರಯ ಧಾರಣೆಯೂ ಧರ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ. ರತ್ನತ್ರಯವು ಜನಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ದೈವಭಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ದೈವ ಎಂದರೆ ಜಿನೇಂದ್ರರು, ಸಿದ್ಧರು, ಆಚಾರ್ಯರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಾಧುಗಳು ಎಂಬ ಪಂಚ ಪರಮೇಶ್ವಿಗಳು.

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಲು ಮೊದಲು ಜನಭಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಚರಣಕಮಲ ದಲ್ಲಿ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ಭಕ್ತನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ "ದಾಸೋಹಂ"ಭಾವನೆ ಇಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಭಗವಂತಾ ! ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಚರಣದಾಸ. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ, ಸ್ತುತಿ, ವಂದನೆ, ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಹು ವಿನಯದಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನೀವೇ ನನಗೆ ರಕ್ಷಕರು, ಈ ಭವಸಾಗರದಿಂದ ದಾಟಿಸತಕ್ಕವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಶರಣಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಜನಭಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಧರ್ಮದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಮುಂದಿನ ಹಂತ "ಸೋಹಂ" ಭಾವನೆ. ಅಂದರೆ "ಅದೇ ನಾನು" ಎಂಬ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು. ಅದೇ ಅಂದರೆ ತಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಜಿನೇಂದ್ರರನ್ನು ದಾಸೋಹಂ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದನೋ ಆ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಸ್ವರೂಪವೇ ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಜಿನೇಂದ್ರರು ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತೀಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮಾತ್ಮನೂ ಶುದ್ಧವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಜಿನೇಂದ್ರ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿಯ ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಆಗುತ್ತಾ ಈ ಸೋಹಂ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಜಪ, ಧ್ಯಾನ, ಭಜನೆ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ತಪ, ಸಾಮಾಯಿಕ, ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತನ್ನ ಸ್ವ-ಸ್ವರೂಪದತ್ತ ಸಾಗಬೇಕು.

ಆ ನಂತರದ ಹಂತ 'ಅಹಂ' ಭಾವನೆ. 'ಅಹಂ' ಎಂದರೆ 'ನಾನೇ ನಾನು' ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿ 'ಅಹಂ' ಎಂದರೆ ಗರ್ವದ ಮಾತಲ್ಲ. ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತೀಕ.

ಭಕ್ತನಾದವನು 'ದಾಸೋಹಂ' ಭಾವನೆಯಿಂದ 'ಸೋಹಂ' ಭಾವನೆಗೆ ಸಾಗಿ 'ಅಹಂ' ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಪರಿಶುದ್ಧನೂ, ವೀತ ರಾಗನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಹಿತೋಪದೇಶಿಯೂ ಆದ ಜಿನೇಂದ್ರ ಭಗವಾನರ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬಿ, ಜಿನದರ್ಶನ, ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ, ವ್ರತ, ನೇಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ.

ಈ ರೀತಿಯಾದ 'ಅಹಂ' ಭಾವನೆಯು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಕೈಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ತಾನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಜಿನರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿತ್ತಿಕ್ಕೊಂಡು ಅದೇ ನಾನಾಗಿರುವ 'ಅಹಂ' ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಆತ್ಮತತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಮೈ ಮರೆಯ ಬೇಕು. ಅಂತಃಸ್ವತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಕಲ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದು ಮಹಾವ್ರತಗಳಾದ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೊಡುವುದು. ಆದರೆ ಶ್ರಾವಕರೂ 'ಅಹಂ' ಭಾವನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

*ದಾಮಿ ಬಿನಾ ನಿರ್ಧರ್ ದುಃಖೀ, ತೃಷ್ಣಾವಶ ಧನಿವಾನ್ 1
ರಹೂಂ ನ ಸುಖ ಸಂಸಾರ ಮೇ, ಸಖಜಗ ರೇ ಖ್ಯೋ ಛಾನ್ 11*

ಅರ್ಥ :- ಧನ ಸಂಪದವಿಲ್ಲದೆ ದರಿದ್ರನು ದುಃಖಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಆಸೆ ಹಿಂಗದೆ ಶ್ರೀಮಂತ ದುಃಖಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರೀ ಜೀವಿಗಳಾರೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಈ ವಿಡಂಬನವು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತನಾಗುವುದೇ ಸುಖ. --ದ್ವಾದಾಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ.

*ಜೀವೋ ಚರಿತ್ತಂ ದಂಸಣ ಣಾಣತಿಓ ತಂಹಿ ಸಸಮಯಂ ಚಾಣ 1
ಪುಗ್ಗಲ ಕಮ್ಮ ಪದೇಸಟಿಯಂ ಚ ತಂ ಜಾಣಾ ಪರಸಮಯಂ 11*

ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನ, ಜ್ಞಾನ, ಚಾರಿತ್ರಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವನು, ಧರಿಸಿರುವವನು ಸ್ವಸಮಯನೆಂದು ತಿಳಿ. ಪುಗ್ಗಲ ಕರ್ಮ ಬಂಧದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವನು ಪರ ಸಮಯನೆಂದು ತಿಳಿ.

೧೨ ನಮಸ್ಕಾರ ವಿಧಿ

೧. ನಮಸ್ಕಾರದ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳಾವುವು ?

ಅಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ :- ಜಿನದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆಂದರೆ ಎರಡು ಕೈ ಮುಗಿದು, ಎರಡೂ ಮಂಡಿಯೂರಿ, ತಲೆಬಾಗಿ, ದೇವರ ಎದುರಿಗೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಎದೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗುವಂತೆ ಮಲಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ೨ ಕೈಗಳು, ೨ ಕಾಲುಗಳು, ತಲೆ, ಎದೆ, ಎರಡು ಕೆನ್ನೆ ಸೇರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. (ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ದೇವರ ಎದುರಿಗೆ ಕೈ ನೀಡಿ ಮುಗಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೆನ್ನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗುವಂತೆ ಆಡಿಸುವುದು.)

ಪಂಚಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ :- ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಪಂಚಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚಾಂಗವೆಂದರೆ ೨ ಕೈಗಳೂ, ೨ ಮೊಣಕಾಲುಗಳೂ, ತಲೆ ಬಾಗುವುದು ಅಂದರೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಮಂಡಿಯೂರಿ ತಲೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಪಂಚಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಗವಾಸನ (ಗೋ ಶಯನ) ನಮಸ್ಕಾರ :- ಮುನಿಗಳು ಜಿನಭಗವಂತನ ಜಿನವಾಣಿಯ ದರ್ಶನ, ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗವಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದೇವರ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ-ಗುರುಗಳ ವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗವಾಸನ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಗವಾಸನವೆಂದರೆ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಕೆಳಗೂ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಮೇಲೂ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಿ ಪಶುಗಳು ಮಲಗುವಂತೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು.

೨. ಯಾರು-ಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ?

ಜಿನೇಂದ್ರರಿಗೆ “ನಮೋ ನಮಃ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ನಿಗ್ರಂಥ ಮುನಿಗಳಿಗೆ “ನಮೋಸ್ತು ನಮೋಸ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಆರ್ಜಕಿಯರಿಗೆ “ವಂದನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಮತಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ “ನಮೋಸ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಕ್ಷುಲ್ಲಕರಿಗೂ, ಐಲಕರಿಗೂ “ಇಚ್ಛಾಕಾರ”ವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ “ವಂದನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರಾವಕರಿಗೆ, ಸಹಧರ್ಮಿಗಳಿಗೆ, ಬಂಧುಗಳಿಗೆ “ಇಚ್ಛಾಮಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. “ಜಯ ಜಿನೇಂದ್ರ” ಎನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಉಂಟು.

ನಮೋ ನಮಃ, ನಮೋಸ್ತು, ನಮಸ್ಕಾರ, ಇಚ್ಛಾಕಾರ, ವಂದನೆ, ವಂದಾಮಿ ಎಂಬಿವೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕಾರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳು. ಆದರೆ ಪದವಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ರೀತಿ ವಿಧಿಗಳಿವೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಈ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಶುಭಭಾವ ಇರಬೇಕು. ಭಾವಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವ ನಮಸ್ಕಾರದಿಂದ ಫಲವುಂಟು.

ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೇಲ್ಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ, ವಂದನೆ, ನಮೋಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವನೆ ಮುಖ್ಯ.

ಜಿನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿನಭಗವಂತನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ನಿಂತುಕೊಂಡೋ, ಕುಳಿತುಕೊಂಡೋ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭಗವಂತನ ತೀರ ಎದುರೇ ನಿಂತು ವಂದನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ನಿಂತವರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ದರ್ಶನ-ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಂಟಿಯನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೊಡೆಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಯಗಂಟಿ ಬಾರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ.

ಜನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ, ಮಹಾಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಪೂಜೆ-ಆರಾಧನೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಎಡ-ಬಲಗಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಸ್ಥಳವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಥವಾ ಕುಳಿತು ಪೂಜೆ ನೋಡುವುದು, ದರ್ಶನ, ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವನೆ ಮುಖ್ಯ.

೧೪ ಪೂಜಾವಿಧಿ

೧. ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಪೂಜೆ ಎಂದರೆ ಗೌರವ, ಸತ್ಕಾರ, ಸನ್ಮಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವಿನಯ ತೋರುವುದು, ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ವಂದಿಸುವುದು, ಸ್ತುತಿಸುವುದು, ಭಜಿಸುವುದು, ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವುದು.

೨. ಯಾರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಪೂಜೆಯನ್ನು ದೇವ, ಗುರು, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಜನ ದೇವರು, ಜನಗುರುಗಳು, ಜನವಾಣಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೩. ಪೂಜೆಯ ವಿಧಗಳೆಷ್ಟು ?

ಪೂಜೆಯ ವಿಧಗಳು ೨ :- ೧. ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆ ೨. ಭಾವಪೂಜೆ.

೪. ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರಾವಕರು ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೫. ಭಾವಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ?

ಭಾವಪೂಜೆಯನ್ನು ತ್ಯಾಗಿಗಳು - ಮುನಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೂ ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ, ಸಮಯದ ಅಭಾವ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ವಾಹ ಪಕ್ಷ ಶ್ರಾವಕರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾವಸಹಿತ ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನು ಶ್ರಾವಕರು ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮ.

೬. ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಶುಭಭಾವದಿಂದ ಶೌಚ ಶರೀರ-ಮನಗಳಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಉತ್ತಮವಾದ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ತೋಡಿಸಿದ, ಆರಿಸಿದ ಅಷ್ಟವಿಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದೇ ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆ.

೭. ಭಾವಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಪರಿಣಾಮ ಸಲಿಲಂ, ದಯಾರಸಮೇ ಗಂಧಂ |

ಸುಶಾಂತಾಕ್ಷತಂ, ವರಸತ್ಯಂ ಕುಸುಮಂ |

ಚರುಂ ಸುಚರಿತಂ, ಸುಜ್ಞಾನ ದೀಪೋತ್ಕರಂ |

ಪರಮ ಅಧ್ಯಯನಮೇ ಧೂಪಂ, ಧಾನಮೇ ಫಲಂ |

ಇಂತಪ್ಪ ಸದ್ವಸ್ತುವಿಂ ಪರಮಾನಂದದಿಂದಂ |

ಪೂಜಿವೆಂ ಪರಮನಂ ಮಕ್ತೀಶನಂ ಈಶನಂ ||

ಎಂದು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ, ವಂದನೆಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಗುಣಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವ ವಿರಕ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಭಾವಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸತ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನೇ ಜಲವಾಗಿ ದಯಾರಸವನ್ನೇ ಗಂಧವನ್ನಾಗಿ, ಶಾಂತಭಾವವೇ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಾಗಿ, ಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿಯನ್ನೇ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಾಗಿ, ಸತ್‌ಚಾರಿತ್ರವನ್ನೇ ಚರುವಾಗಿ, ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ದೀಪವನ್ನಾಗಿ, ಆತ್ಮದ-ಶಾಸ್ತ್ರದ-ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಧೂಪವನ್ನಾಗಿ, ಧ್ಯಾನವನ್ನೇ ಫಲವನ್ನಾಗಿ, ಸ್ಮರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಭಾವಪೂಜೆ. ಭಾವಪೂಜೆಯು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹುದಲ್ಲ. ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲಂಕವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ನಿಪುಣರಾದವರು ಮುಂದೆ ತ್ಯಾಗಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಾವಪೂಜೆ ಮಾಡಬಹುದು.

೮. ಪೂಜೆಯ ಭೇದಗಳಾವುವು ?

ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ವಿಧ :-

೧. ನಿತ್ಯ ಮಹಾಪೂಜೆ ೨. ಅಷ್ಟಾಹ್ನಿಕ ಪೂಜೆ ೩. ಇಂದ್ರಧ್ವಜ ಪೂಜೆ

೪. ಮಹಾ ಮಹಾ ಪೂಜೆ ೫. ಕಲ್ಪಧ್ರುವ ಪೂಜೆ.

೯. ನಿತ್ಯ ಮಹಾಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ನಿತ್ಯವೂ ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಜನಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕ ಅಥವಾ ಅಷ್ಟವಿಧ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದಾನ ಮಾಡುವುದು ನಿತ್ಯಮಹಾಪೂಜೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

೧೦. ಅಷ್ಟಾಹ್ನಿಕ ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಆಷಾಢ, ಕಾರ್ತಿಕ, ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ

ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಯಿಂದ ಪೌರ್ಣಮಿಯವರೆಗೆ ೮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಂದೀಶ್ವರ ದ್ವೀಪದ ೪ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ೫೨ ಅಕೃತ್ರಿಮ ಜನ ಚೈತ್ಯ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅರ್ಚನೆಗೆ ನಂದೀಶ್ವರ ಅಷ್ಟಾಹ್ನಿಕ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರಾವಕರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೧೦. ಇಂದ್ರಧ್ವಜ ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡುವ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ, ಭೂಲೋಕದ ೪೫೮ ಅಕೃತ್ರಿಮ ಜನಮಂದಿರಗಳ ಪೂಜೆಗೆ ಇಂದ್ರಧ್ವಜ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೧೧. ಮಹಾ ಮಹಾ ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಮುಕುಟಬದ್ಧ ರಾಜರೂ ಮಂಡಲೇಶ್ವರರೂ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ವೈಭವ ದಿಂದ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಗೆ ಮಹಾ ಮಹಾ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಹತ್ತರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಮಹಾ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಚತುರ್ಮುಖ ಪೂಜಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ ಪೂಜೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರವೆಂದೂ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಿಂಬಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಗೆ ಚತುರ್ಮುಖ ಪೂಜೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುವರು.

೧೨. ಕಲ್ಪಧ್ರುಮ ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ?

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಬಹು ವೈಭವದಿಂದ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಕಿಂ ಇಚ್ಛಿತ ದಾನ ವನ್ನು ನೀಡಿ ಪ್ರಭಾವನಾಯುತವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಗೆ ಕಲ್ಪಧ್ರುಮ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೧೩. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಹೇಗಿರಬೇಕು ?

ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ಪೂಜಕನು ಸಮ್ಯಗ್ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧರಿಸಿರಬೇಕು, ಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟಿರಬೇಕು, ಮಂತ್ರ-ಪೂಜಾ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಉಚ್ಚರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯಮಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕಷ್ಟಾಯರಹಿತರಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಆಸೆಯೂ ಇರಬಾರದು.

೧೪. ಪೂಜೆಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಾವುವು ?

ದ್ರವ್ಯಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನ, ಸ್ಥಾಪನಾ, ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ, ಪೂಜಾರ್ಚನೆ, ಶಾಂತಿಪಾಠ, ವಿಸರ್ಜನೆ ಎಂಬುವು ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳು.

೧೫. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರ ಸಹಿತ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ?

ತಾನು ಅರ್ಹತ್ವರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕ-ರತ್ನತ್ರಯ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳು, ನವದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗಂಧದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಪುಂಜವಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಅಂಜಲೀಬದ್ಧ ಮಾಡಿ ಪವಿತ್ರ ಬೆರಳುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳ ತುದಿಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತರಮೇಷ್ಟಿನ್ ಅತ್ರ ಅವತರ ಅವತರ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದೇ ಹಸ್ತ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಅಧೋಮುಖವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ "ಅತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ರಠಃ ರಠಃ" ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಿ "ಅತ್ರ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ ಭವ ವಷಟ್ ಸ್ವಾಹಾ" ಎಂದು ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ನಂತರ ಅರ್ಹತ್ವರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಯಾವುದಾದರೂ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೬. ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನಾ ಪ್ರಾರಂಭ ಹೇಗೆ, ಕ್ರಮವೇನು ?

ಮಂತ್ರ :

ಸಾರ್ವಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಥಃ ಸಕಲ ತನುಭೃತಾಂ ಪಾಪ ಸಂತಾಪ ಹರ್ತಾ |
ತೈಲೋಕ್ಯಾಕ್ರಾಂತಕೀರ್ತಿಃ ಕ್ಷತ ಮದನ ರಿಪುರ್ಭಾರ್ತಿ ಕರ್ಮ ಪ್ರಣಾಶಃ |
ಶ್ರೀಮನ್ನಿರ್ವಾಣ ಸಂಪದ್ಧರ ಯುವತಿಕರಾಲೀಡ ಕಂಠಸ್ಸುಕಂಠೈಃ |
ದೇವೇಂದ್ರೈರ್ವಂದ್ಯ ಪಾದೋ ಜಯತಿ ಜಿನಪತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕಲ್ಯಾಣ ಪೂಜಾಃ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಟಿನ್ ಅತ್ರ ಅವತರ ಅವತರ (ಆಹ್ವಾನಂ) ಅತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ರಠ ರಠ (ಸ್ಥಾಪನಂ) ಅತ್ರ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವಭವ ವಷಟ್ (ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ) ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಅಷ್ಟಕ

ನಂಬಿದೆ ಜನವರ ಬೆಂಬಿಡದೇ ನಿಮ್ಮ ।
ಬಿಂಬವ ಪೂಜಿಸಿ ಬೇಡುವೆನು ।
ಶಂಭು ಶಂಕರ ಜನ ಬೋಧ ನಾಯಕನೇ ।
ಅಂಬರ ತಾರ ಚಿದಂಬರನೇ ॥ ಪಲ್ಲವಿ ॥

ಜಲಾರ್ಚನೆ :

ನೀರನೆರೆದು ತವ ಚರಣಯುಗಲವ ।
ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ತೊಳೆಯುವೆನು ।
ಪರಿಹರಿಸೈ ಸಂಸಾರದ ತಾಪವ ।
ನಿರುತವು ಪೂಜಿಯ ಮಾಡುವೆನು ॥೧॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದ್ ಅರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಜನ್ಮ ಜರಾ
ಮೃತ್ಯು ವಿನಾಶನಾಯ ದಿವ್ಯ ಜಲಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಗಂಧಾರ್ಚನೆ :

ಭವದುಃಖಿಗಳ ನೀಗಲು ನಿತ್ಯವು ।
ತವಕದೊಳರ್ಚಿಪೆ ಗಂಧವನು ।
ಜವನಗೆಲಿದು ಶಿವಪದವಿಯನಾಳುವ ।
ಭವಭಂಜನ ನಿನಗೆರಗುವೆನು ॥೨॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಭವತಾಪ
ವಿನಾಶನಾಯ ದಿವ್ಯ ಗಂಧಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಕ್ಷತಾರ್ಚನೆ :

ಲೀಲೆಯಿಂ ಕರ್ಮವ ನೀಗಲು ।
ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಲ್ಯಾಕ್ಷತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವೆ ।
ಪಾಲಿಸು ಮತ್ತಿಯ ಪರಮ ನಿರಂಜನ ।
ಕಾಲಾರಿಯೆ ವರನೀಡೆಮಗೆ ॥೩॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಅಕ್ಷಯಪದ
ಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ದಿವ್ಯ ಅಕ್ಷತಾಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ :

ರಾಗದ್ವೇಷವ ತೊರೆದಿಹ ದೇವನೆ ।
ನೀಗಿಸು ಎನ್ನಯ ಕರ್ಮವನು ।
ಬೇಗದಿ ಪುಷ್ಪವ ತವಪದಕರ್ಪಿಸಿ ।
ಯೋಗೀಶ್ವರ ನಿಮಗೊಂದಿಸುವೆ ॥೪॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಕಾಮಬಾಣ
ವಿದ್ಧಂಸನಾಯ ದಿವ್ಯ ಪುಷ್ಪಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಚರ್ಮ ಅರ್ಚನೆ :

ಘೋರ ಕ್ಷುಧೆಯನು ಪರಿಹರಿಸೆಂದು ।
ಕ್ಷೀರಘೃತಾನ್ನವನರ್ಪಿಸುವೆ ।
ವರಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವ ತೋರಿಸೊ ದೇವನೆ ।
ಪರಮ ನಿರಂಜನ ಸದ್ಗುರುವೇ ॥೫॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಕ್ಷುದ್ರೋಗ
ವಿನಾಶನಾಯ ದಿವ್ಯ ಚರ್ಮಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ದೀಪಾರ್ಚನೆ :

ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿರ್ಮೋಹ ನಿರಾಮಯ ।
ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವ ಬೆಳಗಿಸು ನೀ ।
ಹತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿಯ ದೀಪವ ಬೆಳಗುವೆ ।
ಉತ್ತಮ ಮತಿಕೊಡು ಮುಕ್ತೀಶಾ ॥೬॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧ
ಕಾರ ವಿನಾಶನಾಯ ದಿವ್ಯ ದೀಪಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಧೂಪಾರ್ಚನೆ :

ಹುಟ್ಟು ಮುಪ್ಪಳವೆಂಬ ತ್ರಿಪುರದಹನನೇ ।
ಇಷ್ಟ ಸುಫಲವ ನೀಡೆನಗೆ ।
ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಧೂಪವ ತವಪದಕರ್ಪಿಸಿ ।
ಕೆಟ್ಟ ಭವಂಗಳ ನೀಗುವೆನು ॥೭॥

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಅಷ್ಟಕರ್ಮ
ದಹನಾಯ ದಿವ್ಯ ಧೂಪಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಫಲಾರ್ಚನೆ :

ಮಂಗಳ ರೂಪನೇ ಮಹಿಮ ಕಲಾಪನೇ |
ಹಿಂಗದ ಸುಖಫಲ ಕೊಡು ಎನಗೆ |
ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಫಲ ತವಪದಕರ್ಪಿಸಿ |
ಅಂಗಚಾರಿ ನಿಮಗೊಂದಿಸುವೆ ||೮||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತೃರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಮೋಕ್ಷಫಲ
ಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ದಿವ್ಯ ಫಲಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಅರ್ಘ್ಯಾರ್ಚನೆ :

ಅಷ್ಟ ಕರ್ಮಗಳ ನಷ್ಟಗೈದವನೇ |
ಅಷ್ಟದಶಾ ಮಲ ತೊರೆದವನೇ |
ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನ ವಸ್ತುಗಳರ್ಪಿಸಿ |
ನಿಷ್ಕಯಿಂದರ್ಘ್ಯವನೆತ್ತುವೆನು ||೯||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತೃರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಅನರ್ಘ್ಯ ಪದ
ಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ದಿವ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಶಾಂತಿಧಾರಾ :

ಧರೆಯೊಳು ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಸಲೆಂದೆನುತ |
ಎರೆವೆನು ಶಾಂತಿಯ ಧಾರೆಯನು |
ಪುರುಪರಮೇಶರ ಚರಣವ ಪೂಜಿಸಿ |
ವೀರ ಜಿನೇಶಗೂ ನಮಿಸುವೆನು ||೧೦||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತೃರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಸರ್ವಲೋಕ
ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ದಿವ್ಯ ಶಾಂತಿಧಾರಾ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ :

ಜಯ ಜಯ ಮುಕ್ತ ಪಯೋನಿಧಿ ಚಂದ್ರನೇ |
ಜಯ ಜಯ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನನೇ |
ಜಯವೆಂದರ್ಪಿಸಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯ |
ಭಯ ತೊರೆದೆರಗುವೆ ಜಿನ ನಿಮಗೆ ||೧೧||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅರ್ಹಂ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತೃರಮೇಷ್ಠಿನೇ ಅಮಿತ ಸುಖ
ಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ದಿವ್ಯ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಮಂಗಳ :

ಮಂಗಳ ಜನರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ರಮೇಶಗೆ |
ಮಂಗಳ ಗೌತಮ ಗಣಧರಗೆ |
ಮಂಗಳ ಶ್ರೀ ಜೈನಾಗಮ ಧರ್ಮಕೆ |
ಮಂಗಳ ನವದೇವತೆಗಳಿಗೆ ||

ನವದೇವತಾ ಪೂಜಾ :

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಿನೇಂದ್ರಾನ್ ವರಸಿದ್ಧಿ ಸೂರೀನ್
ಶ್ರೀ ಪಾಠಕಾರ್ಯಾಯಾನ್ ವರಸರ್ವಸಾಧೂನ್ |
ಶ್ರೀ ಜೈನಧರ್ಮಾನ್ ವರಶಾಸ್ತ್ರಬಿಂಬಾನ್
ಶ್ರೀ ಜೈನಗೇಹಾನ್ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಜಗತ್ರಯ ಕಾಲತ್ರಯವರ್ತಿ ಅರ್ಹತ್ಸಿದ್ಧಾಚಾರ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ
ಸರ್ವಸಾಧು ಜನಧರ್ಮ ಜಿನಾಗಮ ಜಿನಚೈತ್ಯ ಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯಾಃ ಅತ್ರ ಅವತರ ಅವತರ
ಸಂವೌಷಟ್ | ಅತ್ರ ತಿಷ್ಠತ ತಿಷ್ಠತ ರ ತ ಅತ್ರ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವತ ಭವತ ವಷಟ್
ಆಹ್ವಾನಂ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ||

ಉದಕಚಂದನ ತಂಡುಲ ಪುಷ್ಪಕೈಃ |
ಚೆರುಸುದೀಪ ಸುಧೂಪ ಫಲಾರ್ಘ್ಯಕೈಃ |
ಧವಲ ಮಂಗಲ ಗಾನರವಾಕುಲೇ |
ಜನಗೃಹೇ ನವದೇವ ಮಹಂ ಯಚೇ ||

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ಅಸಿಱುಸಾ ನಮಃ ಅರ್ಹತ್ಸಿದ್ಧಾಚಾರ್ಯೋ
ಪಾಧ್ಯಾಯ ಸರ್ವಸಾಧು ಜನಧರ್ಮ ಜಿನಾಗಮ ಜಿನಚೈತ್ಯ ಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯೇಭ್ಯೋ
ದಿವ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ || ಶಾಂತಿಧಾರಾ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಃ ||

ಶ್ರೀ ಬಾಹುಬಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪೂಜಾ :

ಶ್ರೀ ಪೌದನೇಶಂ ಪುರುದೇವಸೂನುಂ |
ತುಂಗಾತ್ಮಕಂ ತುಂಗ ಗುಣಾಭಿರಾಮಂ |
ದೇವೇಂದ್ರ ನಾಗೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರ ವಂದ್ಯಂ |
ಶ್ರೀ ದೋರ್ಬಲೀಶಂ ಮಹಯಾಮಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅಹಂ ಶ್ರೀಮದ್ ಬಾಹುಬಲಿ ಜನದೇವ ಆತ್ರ
ಅವತರ ಅವತರ ಸಂವೌಷಟ್ ಆತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ರ ತ ಆತ್ರ ಮ ಮ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ ಭವ
ವಷಟ್ ಆಹ್ವಾನಂ, ಸ್ಥಾಪನಂ, ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ||

ವಾರಿಗಂಧ ಚಾರುಶಾಲಿ ತಂಡುಲ ಪ್ರಶೂನ |
ನೈವೇದ್ಯ ದೀಪ ಧೂಪ ಸತ್ಪಲೌಘ ನಿರ್ಮಿತಾರ್ಘ್ಯಕೈಃ |
ದೇವರಾಜ ಭೋಗಿರಾಜ ಭೂಮಿರಾಜ ಪೂಜಿತಂ |
ದೇವದೇವಮರ್ಚಯಾಮಿ ವಿಶ್ವಜೀವದಾಯಿನಂ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅಹಂ ಶ್ರೀಮದ್ ಬಾಹುಬಲಿ ಜನದೇವಾಯ
ಇದಂ ದಿವ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ || ಶಾಂತಿಧಾರಾ || ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಃ ||

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಶ್ರುತ - ಗಣಧರ ಪೂಜೆ

ಶ್ರುತಪೂಜಾ :

ಅಪೌರುಷೇಯಾನಖಿಲಾನ ದೋಷಾ |
ನಶೇಷ ವಿದ್ವಿರ್ವಿಹಿತ ಪ್ರಕಾಶಾನ್ |
ಪ್ರಕಾಶಿತಾರ್ಥಾನ್ ಪ್ರಯಜೇ ಪ್ರಮಾಣಂ |
ಪ್ರವೇದ ಯ ದ್ವಾದಶ ದಿವ್ಯ ವೇದಾನ್ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಅಹಂ ಸರಸ್ವತಿ ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಿನೀ ವದ ವದ
ವಾಗ್ವಾದಿನೀ ಆತ್ರ ಅವತರ ಅವತರ ಸಂವೌಷಟ್ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ | ಆತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ರ ತ ಆತ್ರ
ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವಭವ ವಷಟ್ ಆಹ್ವಾನಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ||

ಅರ್ಘ್ಯಂ :

ಪೂತಾಂಭೋಭಿಃ ಸುಗಂಧೈಃ ರಗರು ಮಲಯಜಾದ್ಯುದ್ಭವೈರ್ಗಂಧಂ ಲೇಪೈಃ |

ಸದ್ಗೌರೈರಕ್ಷತೌಘೈರುಚಿರ ಪರಿಮಲೈಶ್ಚಂಪಕಾದಿಪ್ರಶೂನೈಃ || ನೈವೇದ್ಯೈಃ
ಪಾಯಸಾದ್ಯೈಸ್ತಿಸ್ತಿಮಿರಚಯಹರೈರ್ದೀಪವೃಂದೈಃ ಸುಧೂಪೈಃ | ದ್ರಾಕ್ಷಾದ್ಯೈಃ
ಸತ್ಪಲೌಘೈರಚಿತಮಿದಮಹಂ ಸದ್ಗಿರೇರ್ಘ್ಯಂದದಾಮಿ || ಇದಂ ಅರ್ಘ್ಯಂ |

ಶ್ರೀ ವೀರನಾಥ ಮುಖಿಸಾರಸನಿಗರ್ಧಿತಂ ಯಚ್ಚೈವಮದ್ಗಣೇಂದ್ರ
ರಚಿತಂ ವರಸಿದ್ಧಿಸಾರಂ | ಸದ್ವಾದಶಾಂಗ ಮಮಲಂ ಬಹುತೀರ್ಥಯುಕ್ತಂ
ವಂದೇ ಶ್ರುತಂ ಪರಮಹಂ ಸತತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಇದಂ ಶಾಂತಿಧಾರಾಂ ||

|| ಪುಷ್ಪಾಂಜಲೀಂ ||

ಗಣಧರ ಪೂಜಾ :

ಯೇಯೇ ನಗಾರಾ ಋಷಯೋ ಯತೀಂದ್ರಾ |
ಮುನೀಶ್ವರಾ ಭವ್ಯ ಭವದ್ವ್ಯತೀತಾ |
ತೇಷಾಂ ಸಮೇಷಾಂ ಪದ ಪಂಕಜಾನಿ |
ಸಂಪೂಜಯಾಮೋ ಗುಣಶೀಲ ಸಿದ್ಧೈಃ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸಮ್ಯಗ್ವರ್ತನ ಚಾರಿತ್ರ ಪವಿತ್ರತರಗಾತ್ರ ಚತುರ ಶೀಲ ಲಕ್ಷಣ ಗುಣ
ಗಣಧರ ಚರಣಾ ಆಗಚ್ಛತಾಗಚ್ಛತಾ ಸಂವೌಷಟ್, ಆತ್ರ ತಿಷ್ಠತ ತಿಷ್ಠತ ರ ತ ಆತ್ರ ಮಮ
ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವತ ಭವತ ವಷಟ್ ಆಹ್ವಾನಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ||

ಅರ್ಘ್ಯಂ :

ಉದಕ ಚಂದನ ತಂಡುಲ ಪುಷ್ಪಕೈಃ |
ಚರು ಸುದೀಪ ಸುಧೂಪ ಫಲಾರ್ಘ್ಯಕೈಃ |
ಧವಲ ಮಂಗಲ ಗಾನರವಾಕುಲೈಃ |
ಮುನಿಗೃಹೇ ಮುನಿನಾಥ ಮಹಂಯಜೇ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸಮ್ಯಗ್ವರ್ತನ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ ಪವಿತ್ರತರ ಗಾತ್ರ ಚತುರ ಶೀಲ ಲಕ್ಷಣ
ಗುಣ ಗಣಧರ ಚರಣೇಭ್ಯೋ ದಿವ್ಯಅರ್ಘ್ಯಂ ನಿರ್ವಪಾಮೀ ಸ್ವಾಹಾ ||

|| ಇತಿ ಶಾಂತಿಧಾರಾ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲೀಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಶ್ರುತ ಗಣಧರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪೂಜೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ
ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ದೇವಶಾಸ್ತ್ರ ಗುರುಪೂಜಾ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ದೇವಶಾಸ್ತ್ರ ಗುರುಸಮೂಹ ಆತ್ರ ಅವತಾರವತರ ಸಂವೌಷಟ್
ಆಹ್ವಾನಂ || ಆತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ರಃ ರಃ || ಸ್ಥಾಪನಂ || ಆತ್ರ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತೋ
ಭವ ಭವ ವಷಟ್ | ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ದೇವಶಾಸ್ತ್ರಗುರುಭ್ಯಂ ಜನ್ಮಜರಾಮೃತ್ಯು
ವಿನಾಶನಾಯ ಜಲಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ || ಜಲಂ ||